

**Analyse
RMC-effectrapportages
2007-2008**

M. Roelofs
M. Habraken
T. Eimers

23 april 2009

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding	5
1.1 Achtergronden van het onderzoek	5
1.2 Onderzoeksvragen en onderzoeksaanpak	5
1.3 Betrouwbaarheid gegevens	6
1.4 Leeswijzer	7
2 Samenwerking en reikwijdte regionale netwerk	9
2.1 Deelname gemeenten en scholen aan netwerk	9
2.2 Melden	9
2.3 Samenwerking	10
2.4 Conclusie	11
3 Voortijdig schoolverlaten	13
3.1 Aantal voortijdig schoolverlaters RMC-registratie	13
3.2 Aantal voortijdig schoolverlaters RMC-registratie en Onderwijsnummer	15
3.3 Streefdoelen	16
3.4 Convenanten	16
3.5 Conclusie	17
4 Inzet middelen	19
4.1 Inzet rijksbijdrage RMC-functie	19
4.2 Good practices	20
4.3 Versterking leerplicht / kwalificatieplicht	21
4.4 Conclusie	22
5 Behandeling en herplaatsingen	23
5.1 Belangrijkste reden uitval van jongeren	23
5.2 Aantal herplaatsingen	24
5.3 Bestemming herplaatste voortijdig schoolverlaters	26
5.4 Streefdoelen	27
5.5 Aantal begeleide en aantal uitgeschreven VSV-ers	27
5.6 Knelpunten en succesfactoren bij taken RMC-functie	28
5.7 Conclusie	29
6 Kwalitatieve vergelijking RMC-regio's	31
6.1 Barometer RMC-functie	31
6.2 Aard en kwaliteit barometer RMC-functie	33
6.3 Typering RMC-regio's	33
6.4 Conclusie	35

7 Conclusies en aanbevelingen	37
7.1 Belangrijkste conclusies	37
7.2 Conclusies en aanbevelingen rapportagemodel	39
Literatuur en documentatie	41
Bijlagen	43
Bijlage 1 – Voortijdig schoolverlaters en herplaatsingen per RMC-regio	45
Bijlage 2 – Vergelijking aantal VSV-ers in RMC-effectrapportage en aantal VSV-ers op basis van Onderwijsnummer	46
Bijlage 3 – Barometer RMC-functie per regio	47
Bijlage 4 – Good practices projecten en good practices preventie	48

Samenvatting

In 1994 zijn door de Rijksoverheid 39 RMC-regio's gevormd waarin de registratie en de aanpak van het voortijdig schoolverlaten centraal staan. De contactgemeente, die per regio is aangegeven door de deelnemende gemeenten, coördineert de inspanningen van de diverse instanties die betrokken zijn bij de terugleiding naar school, de doorgeleiding naar een leerwerkplaats of toeleiding naar een specifiek hulpverleningstraject. De contactgemeenten moeten aan het Ministerie van OCW rapporteren over de door de RMC-functie behaalde resultaten en de stand van zaken in de regio met betrekking tot de uit te voeren functies.

Van de 39 RMC-regio's werken er 20 met subregio's. Meer dan de helft van deze regio's (13) rapporteert gezamenlijk aan het Rijk. Zeven regio's dienden per subregio een rapportage in. Over rapportagejaar 2007/2008 zijn er in totaal 54 (sub)regionale effectrapportages aangeleverd. In de RMC-effectrapportage staan vier thema's centraal: samenwerking en reikwijdte van het regionale netwerk, voortijdig schoolverlaten, inzet middelen, en behandeling en herplaatsingen. Deze vier kernthema's vormen het kader voor de beschrijving van de prestaties van de RMC-regio's. Na een algemene beschrijving van de prestaties op de kernthema's worden de regio's onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores (een 'zelfbeoordeling' door de regio's) aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage. Deze vergelijking geeft een beeld van de verschillen tussen de regio's.

Samenwerking en reikwijdte regionale netwerk

- De samenwerking binnen de regionale netwerken is in de meeste regio's goed. Bijna alle gemeenten, VO-instellingen en MBO-instellingen in de regio nemen deel aan het RMC-netwerk. In slechts drie regio's melden niet alle scholen hun uitvallers aan het RMC. De meest genoemde partijen uit het netwerk waarmee de samenwerking goed loopt, zijn Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, onderwijsinstellingen, CWI, justitie en politie, UWV en Sociale Dienst. In een minderheid van de effectrapportages worden partijen genoemd waarmee de samenwerking (nog) niet goed loopt of waarmee samenwerking gemist wordt. Het beeld bestaat echter dat de regio's investeren in het verbeteren en/of tot stand brengen van samenwerking met de betreffende partijen.

Voortijdig schoolverlaten

- Een behoorlijk aantal regio's heeft geen zicht op het aantal nieuwe VSV-ers en/of het totaal aantal VSV-ers in de verslagperiode 2007/2008. Dit is een negatief gegeven op zichzelf, want het betekent dat er geen goede registratie is in de betreffende regio's. In het merendeel van de regio's, waarvan de RMC-cijfers wel bekend zijn, is zowel het aantal nieuwe VSV-ers als het totaal aantal VSV-ers afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit beeld wordt bevestigd door de VSV-cijfers die gebaseerd zijn op het Onderwijsnummer. Er bestaan echter grote verschillen tussen de VSV-cijfers gepresenteerd in de RMC-effectrapportages en de VSV-cijfers gebaseerd op het Onderwijsnummer. Ondanks deze verschillen en de vele ontbrekende VSV-cijfers in de effectrapportages is de algemene conclusie met betrekking tot het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten voorzichtig positief.
- In de effectrapportage is gevraagd naar de voortgang van de maatregelen uit de VSV-convenanten, die het Ministerie van OCW in alle 39 RMC-regio's heeft afgesloten met contactgemeenten en onderwijsinstellingen in het VO en MBO. Van een groot aantal conve-

nantmaatregelen is de voortgang niet bekend, enerzijds omdat niet alle convenantmaatregelen in de effectrapportages worden beschreven en anderzijds omdat niet bij alle in de effectrapportage genoemde maatregelen de stand van zaken vermeld wordt. Een veel genoemde reden hiervoor is dat de periode tussen de ondertekening van het convenant en het indienen van de effectrapportage te kort is om al iets te kunnen zeggen over de voortgang. Bij een derde van de genoemde convenantmaatregelen wordt aangegeven dat deze in uitvoering zijn en voor een vijfde worden voorbereidende werkzaamheden verricht.

Inzet middelen

- In totaal hebben de regio's ruim 29 miljoen euro van het Rijk ontvangen voor de RMC-functie. De regio's hebben het meeste geld besteed aan trajectbegeleiding en versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht. De uitvoering van de leerplicht / kwalificatieplicht wordt door veel regio's versterkt door uitbreiding van de formatie voor leerplicht, kwalificatieplicht en/of RMC en door het intensiveren van de samenwerking in de regio onder andere door regionale afspraken te maken en/of een regionaal registratiesysteem op te zetten. Een deel van de rijksbijdrage RMC-functie wordt ingezet voor de uitvoering van (preventie)projecten. De meeste voorkomende thema's, waar deze good practice projecten zich op richt(t)en zijn: intensieve begeleiding van jongeren bij hun voorbereiding op (de terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide, versterking van de samenwerking tussen ketenpartners en afstemming van de aanpak, bevordering van de doorstroom / overstap VMBO-MBO, start van jongerenloketten, bewerkstelligen van een sluitende registratie, en verbetering van de zorgstructuur.

Behandeling en herplaatsingen

- Vanwege vele ontbrekende gegevens en verschillen in gehanteerde definities en indelingen tussen de regio's moet een groot voorbehoud geplaatst worden bij de betrouwbaarheid van de gegevens over de behandeling en herplaatsingen van voortijdig schoolverlaters. Om in de toekomst ontbrekende antwoorden in de effectrapportage te voorkomen, moet ruim van tevoren bij de regio's bekend zijn welke gegevens benodigd zijn om de effectrapportage te kunnen invullen. Daarnaast moeten, om de kwaliteit en betrouwbaarheid van gegevens te verhogen, begrippen helder en eenduidig gedefinieerd worden.
- In de helft van de RMC-regio's is het aantal herplaatste voortijdig schoolverlaters gedaald ten opzichte van vorig jaar. Het 'herplaatsingssucces' (het aantal herplaatste VSV-ers in een jaar uitgedrukt als percentage van het totaal aantal VSV-ers) per regio varieert van 8 tot 88 procent. Een meerderheid van de herplaatste VSV-ers is herplaatst naar een opleiding / onderwijstraject of naar werk.
- De regio's noemen in de effectrapportage verschillende knelpunten en succesfactoren bij de uitvoering van de RMC-functie. Genoemde knelpunten zijn onder andere het niet up to date zijn van de registratie en in relatie hiermee het niet corresponderen van de cijfers die de onderwijsinstellingen aan het RMC leveren met de cijfers van de IB-Groep, een taakverzwaring voor trajectbegeleiders vanwege steeds zwaardere en complexere problematieken bij de begeleiden jongeren, het ontbreken van voldoende (tussentijdse) instroommomenten bij onderwijsinstellingen, en een niet optimale samenwerking binnen het regionale netwerk. Genoemde succesfactoren wijzen onder andere op een intensievere samenwerkingsrelatie en op een beter systeem van melding, registratie en doorverwijzing van VSV-ers naar andere instanties. Andere genoemde factoren hebben te maken met het succes van verschillende (met name preventieve) activiteiten, zoals onder andere de deelname van RMC in ZAT's op

scholen, het geven van voorlichting op scholen, en een (kwalitatieve) uitbreiding van traject-begeleiding.

Kwalitatieve vergelijking RMC-regio's

- In de effectrapportage 2007/2008 is een nieuw onderdeel toegevoegd: de barometer RMC-functie. De barometer is een instrument in ontwikkeling en verschillende RMC-coördinatoren hebben voorstellen voor verbeteringen gedaan. Het doel van de barometer RMC-functie is het mogelijk maken van onderlinge kwalitatieve vergelijkingen tussen en binnen de RMC-regio's. De maximaal te behalen score op de barometer bedraagt 26. De regio's scoren tussen de 10 en 25 punten op de barometer. Een regio met een hoge score functioneert op verschillende kwalitatieve aspecten van de RMC-functie beter dan een regio met een lage score.
- De RMC-regio's zijn onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores (een 'zelfbeoordeling' door de regio's) aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage (zoals inzet middelen, (nieuwe) VSV-ers, herplaatste VSV-ers, behalen streefdoelen, samenwerkingsrelatie met belangrijke partijen uit het regionale netwerk, uitvoering 'good practices'). De analyse van deze gegevens levert in absolute zin geen informatie op over de kwaliteit van de regio's. Een regio kan sterk zijn op bepaalde aspecten van de RMC-functie en minder sterk op andere aspecten. Het komt niet voor dat een regio op alle aspecten sterk presteert of op alle aspecten zwak. Kortom, de regio's zijn niet eenduidig als 'goed' of 'slecht' te typeren. De analyse brengt wel verschillen tussen de regio's naar voren. Er zijn relatief veel regio's met ontbrekende gegevens in de RMC-effectrapportage. Door ontbrekende informatie is niet bekend hoe een regio op bepaalde aspecten presteert en blijft het totaalbeeld van de regio onduidelijk. De grootstedelijke regio's en de regio's met een lage bevolkingsdichtheid nemen een aparte positie in.

1 Inleiding

1.1 Achtergronden van het onderzoek

De contactgemeenten van de RMC-regio's moeten sinds de jaren negentig aan het Ministerie van OCW rapporteren over de door de RMC-functie behaalde resultaten en de stand van zaken in de regio met betrekking tot de uit te voeren functies. Jarenlang waren de RMC-gegevens (met onderliggende leerplichtgegevens) de beste bron voor bepaling van de kwantitatieve ontwikkeling van het voortijdig schoolverlaten (VSV). Afgezien van CBS-gegevens waren er geen betere data voorhanden. Tegelijkertijd werd breed onderkend dat de gegevens verre van betrouwbaar waren. De melding door scholen en de uitvoering door gemeenten was niet optimaal. Desondanks markeerden de jaarlijkse analyses van de RMC-effectrapportages de kwantitatieve mijlpalen in het meerjarige VSV-beleid.

Naast de kwantitatieve data over uitval en herplaatsing van VSV-ers leverden de rapportages informatie over de regionale samenwerking en inhoudelijke aanpak. De wettelijke verankering van de RMC-functie in 2002 heeft er mede toe bijgedragen dat het instrument van de rapportage als spiegel van de regionale samenwerking aan belang heeft gewonnen.

Op dit moment is de effectrapportage een instrument in transitie. Door de toepassing van het Onderwijsnummer is het mogelijk de kwantitatieve monitoring van VSV anders te organiseren. CFI (Centrale Financiële Instellingen) levert nu gegevens die veel completer en betrouwbaarder zijn dan via de weg van cumulatie van gemeentelijke gegevens bereikt kon worden. Daarmee verliezen de effectrapportages een voorheen belangrijke functie en verschuift het accent in de rapportages van kwantitatieve naar meer kwalitatieve aspecten. In het nieuwe model voor de rapportages ligt meer nadruk op het in kaart brengen van effecten in termen van streefdoelen/realisatie, good practices en beoordeling van maatregelen. De zogenaamde RMC-barometer is een nieuw element in de rapportage met de potentie om tot een soort benchmark uit te groeien voor de kwaliteit van de regionale samenwerking en aanpak.

De transitie waarin het instrument van de effectrapportage zich bevindt, is nog niet voltooid. Nu vertoont het model voor de rapportage nog elementen van de oude en de nieuwe functie. Zo is bijvoorbeeld de kwantitatieve monitoring van de herplaatsingen (binnen één jaar) nog altijd afhankelijk van de effectrapportages. Anderzijds is het aspect van monitoring en evaluatie nog niet uitgekristalliseerd. De beoordeling van de kwaliteit is deels aan de gemeente (RMC-coördinatie) toegewezen en heeft deels het karakter van een zelfevaluatie. Het instrument van de barometer en de wijze van toepassing is nog in eerste ontwikkeling.

1.2 Onderzoeksvragen en onderzoeks aanpak

In 1994 zijn door de Rijksoverheid 39 RMC-regio's gevormd waarin de registratie en de aanpak van het voortijdig schoolverlaten centraal staan. Per regio is een contactgemeente aangewezen door de deelnemende gemeenten. De contactgemeente coördineert de inspanningen van de diverse instanties die betrokken zijn bij de terugleiding naar school, de doorgeleiding naar een leerwerkplaats of toeleiding naar een specifiek hulpverleningstraject.

Van de 39 RMC-regio's werken er 20 met subregio's. Meer dan de helft van deze regio's (13) rapporteert gezamenlijk aan het Rijk. Zeven regio's dienden per subregio een rapportage in. Over rapportagejaar 2007/2008 zijn er in totaal 54 (sub)regionale effectrapportages aangeleverd.

Bij de analyse van de RMC-effectrapportages over het schooljaar 2007-2008 staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

- Voldoen de effectrapportages aan de formele criteria zoals gesteld in de Uitvoeringsregeling RMC VSV?
- Wat zijn de kwantitatieve en/of kwalitatieve resultaten ten aanzien van de verscheidene aspecten die aan de orde komen in de effectrapportages?
- Wat zijn de kwantitatieve en/of kwalitatieve resultaten ten aanzien van de RMC-barometer?
- Hoe verhouden de uitkomsten van de effectrapportages zich tot de VSV-gegevens zoals bekend gemaakt door CFI?
- Wat zijn de belangrijkste conclusies ten aanzien van de effecten van het VSV-beleid, die op basis van de effectrapportages getrokken kunnen worden?
- Welke conclusies en aanbevelingen kunnen op basis van de aard en kwaliteit van de informatie in de effectrapportages gegeven worden over het rapportagemodel?

Het rapport met de bevindingen en aanbevelingen is het resultaat van een onderzoek, dat bestond uit een formele toetsing van de effectrapportages en een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudelijke analyse. De formele toetsing bestond uit een toetsing op het gebruik van voorgescreven formulieren, een toetsing op volledigheid van de rapportages wat betreft de verplicht te leveren informatie, en een marginale toetsing ten aanzien van de kwaliteit van de geleverde informatie (evidente fouten of vergissingen). Naar aanleiding van de formele toetsing zijn de RMC-coördinatoren benaderd en in de gelegenheid gesteld ontbrekende informatie alsnog aan te leveren en gegevens, waarbij twijfel bestond over de kwaliteit, toe te lichten en/of te verbeteren.

1.3 Betrouwbaarheid gegevens

Niet alle regio's waren in staat ontbrekende informatie alsnog aan te leveren en/of de kwaliteit van de gegevens te verbeteren. Twijfels over de betrouwbaarheid van de gegevens spitsen zich met name toe op het thema behandeling en herplaatsingen van voortijdig schoolverlaters.

Het merendeel van de RMC-regio's hanteert een (van de RMC-effectrapportage) afwijkende registratiemethode en/of heeft geen zicht op bepaalde categorieën VSV-ers. Veelal wordt opgemerkt dat in de effectrapportage naar gegevens gevraagd wordt, waarvan vooraf niet duidelijk was dat deze geregistreerd moesten worden. Daarom heeft Ingrado, de landelijke brancheorganisatie voor leerplicht en voortijdig schoolverlaten (RMC-functie), (in overleg met het Ministerie van OCW) de regio's het advies gegeven enkele vragen met betrekking tot de behandeling en herplaatsingen van VSV-ers niet in te vullen en veel regio's hebben dit advies opgevolgd. Als gevolg hiervan vertonen de effectrapportages op deze vragen veel ontbrekende antwoorden.

Naast het feit dat vele antwoorden ontbreken, verschillen gehanteerde definities en indelingen tussen de regio's. Voor veel regio's was niet duidelijkheid welke cijfers precies geleverd moesten worden. Verschillende vragen zijn volgens de contactpersonen niet helder uitgelegd en begrippen niet of niet goed gedefinieerd, waardoor de regio's de betreffende vragen verschillend geïnterpreteerd hebben. Een voorbeeld heeft betrekking op de begrippen 'herplaatsingen'

en 'herplaatste VSV-ers'. In de effectrapportage wordt gevraagd naar het 'totaal aantal herplaatsingen', maar ook naar de 'herplaatste (nieuwe en oude) VSV-ers'. In de handleiding bij de RMC-effectrapportage wordt aangegeven dat een persoon verscheidene keren herplaatst en dus meermalen opgegeven kan zijn (een 'herplaatsing' is een actie en een 'herplaatste' is een persoon). Uit deze toelichting, uit de opmerkingen van enkele RMC-coördinatoren als ook uit de gegeven aantallen blijkt dat er een verschil kan bestaan tussen het aantal herplaatsingen en het aantal herplaatste VSV-ers. De effectrapportages maken duidelijk dat niet alle regio's een onderscheid gemaakt hebben tussen deze twee verschillende begrippen. Als gevolg van de genoemde aandachtspunten moet een groot voorbehoud geplaatst worden bij de betrouwbaarheid van de gegevens over de behandeling en herplaatsingen van VSV-ers.

1.4 Leeswijzer

In de RMC-effectrapportage staan vier thema's centraal:

- samenwerking en reikwijdte van het regionale netwerk;
- voortijdig schoolverlaten;
- inzet middelen;
- behandeling en herplaatsingen.

In de hoofdstukken 2 t/m 5 zal achtereenvolgens nader ingegaan worden op deze vier centrale thema's. In hoofdstuk 6 worden de regio's onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores (een 'zelfbeoordeling' door de regio's) aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage.

In het slothoofdstuk wordt ingegaan op de belangrijkste conclusies die op basis van de effectrapportages getrokken kunnen worden, en worden conclusies en aanbevelingen besproken die op basis van de aard en kwaliteit van de informatie in de effectrapportages gegeven kunnen worden over het rapportagemodel.

2 Samenwerking en reikwijdte regionale netwerk

2.1 Deelname gemeenten en scholen aan netwerk

In 1994 zijn door de Rijksoverheid 39 RMC-regio's gevormd waarin de registratie en de aanpak van het voortijdig schoolverlaten centraal staan. Per regio is een contactgemeente aangewezen door de deelnemende gemeenten. De contactgemeente coördineert de inspanningen van de diverse instanties die betrokken zijn bij de teruggeleiding naar school, de doorgeleiding naar een leerwerkplaats of toeleiding naar een specifiek hulpverleningstraject. Eerder kwam reeds aan de orde dat er van de 39 RMC-regio's 20 met subregio's werken. Meer dan de helft van deze regio's (13) rapporteert gezamenlijk aan het Rijk. Zeven regio's dienden per subregio een rapportage in. Over rapportagejaar 2007/2008 zijn er in totaal 54 (sub)regionale effectrapportages aangeleverd.

Slechts twee regio's geven aan dat niet alle gemeenten in de regio deelnemen aan het RMC-netwerk. In een van die regio's is er sprake van een gemeente die er voor gekozen heeft zich, wat betreft de RMC-functie, aan te sluiten bij een andere regio. In de andere regio is er een gemeente waarmee samenwerking met betrekking tot het uitvoeren van de RMC-functie onmogelijk is, omdat sommige afdelingen binnen de gemeente zich aansluiten bij een andere regio. Een sluitende registratie en aanpak wordt bemoeilijkt onder andere omdat de betreffende gemeente de leerplichtfunctie zelf uitvoert en niet heeft deelgenomen aan de regionalisering van leerplicht, en omdat jongeren doorverwezen worden naar CWI-vestigingen uit verschillende regio's (er is dus sprake van een opsplitsing). Daarnaast is het registreren van RMC-gegevens niet mogelijk, omdat er geen koppeling is met de administratie van de betreffende gemeente. Met de gemeente is afgesproken dat zij zich beraden over regionalisering en over bij welke regio ze zich willen aansluiten.

Bijna alle VO-scholen en MBO-instellingen nemen deel aan het regionale netwerk. Slechts één regio geeft aan dat één school niet deelneemt aan het RMC-netwerk. Met de betreffende school zijn geen recente, structurele afspraken gemaakt en er is geen overlegstructuur waarin de school participeert. De wetgeving met betrekking tot het doorgeven van in-, uitschrijvingen en mutaties wordt door de school niet nageleefd.

2.2 Melden

Het bestrijden van voortijdig schoolverlaten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen en gemeenten. Schoolbesturen hebben de wettelijke plicht om voortijdig schoolverlaters te melden aan de woongemeente of bij een regionaal meldpunt.

Vanaf 1 augustus 2008 wordt het '1-loket verzuim en VSV' landelijk ingevoerd. Doel van dit loket is om een sluitende melding en registratie van verzuim en VSV tot stand te brengen. Onderwijsinstellingen geven hun verzuiminformatie niet meer door aan de woongemeenten, maar aan de IB-Groep. De IB-Groep zorgt er voor dat iedere verzuimmelding wordt doorgestuurd aan de juiste gemeente of RMC-functie. Scholen en instellingen leveren al een aantal jaren de in- en uitschrijfgegevens, gekoppeld aan het Onderwijsnummer, aan de IB-Groep en het melden van

verzuim is daar aan toegevoegd. Vanaf november 2007 tot mei 2008 is het nieuwe loket getest en op basis van de positieve uitkomst wordt het loket, zoals gezegd, vanaf 1 augustus 2008 landelijk ingevoerd. De bedoeling is om de landelijke invoering per 1 september 2009 af te ronden en vanaf die datum zijn alle gemeenten, RMC-regio's, VO-scholen en MBO-instellingen verplicht met het nieuwe loket te werken.

Drie regio's geven aan dat in het rapportagejaar 2007/2008 niet alle scholen hun uitvallers melden aan het RMC (eventueel via de IB-route). Eén regio geeft aan dat er niet wordt gemeld door een school (ook niet via de IB-route), tenzij daar specifiek naar gevraagd wordt. Niet bekend is welke reden de school geeft voor het niet melden van hun uitvallers. Bij een andere regio bestaat het beeld dat niet elke werknemer binnen een school zich houdt aan de richtlijnen en de RMC-coördinator merkt op dat de administratieve lastendruk van scholen erg groot is en verbeteringen maar moeizaam worden doorgevoerd.

Deze resultaten zijn opvallend te noemen. Het algemene beeld (buiten de effectrapportages om) is dat veel scholen niet, niet volledig en/of niet tijdig melden. Het beeld dat hier naar voren komt is veel positiever, of althans bevestigt dat algemene beeld niet. Mogelijk heeft dit te maken met de vraagstelling in de effectrapportage. Gevraagd wordt of 'alle scholen hun uitvallers melden aan het RMC' (ja/nee). Er is weinig ruimte voor nuanceringen bijvoorbeeld met betrekking tot (twijfels bij regio's over) de volledigheid van de meldingen en het wel of niet tijdig melden door scholen.

2.3 Samenwerking

Een van de wettelijke taken voor de regionale contactgemeente is een netwerk te vormen van regionale instellingen die er samen voor kunnen zorgen dat aan de aangemelde VSV-ers ondersteuning, begeleiding en een maatwerk- of leertraject wordt aangeboden. Dat netwerk omvat onder andere scholen voor voorgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs, maar ook instellingen op het terrein van arbeid, jeugdzorg, gemeentelijke onderwijsdiensten en politie/justitie.

Aan de regio's is gevraagd met welke partijen uit het netwerk de samenwerking goed loopt. Uit de effectrapportages blijkt dat er met verschillende partijen een goede samenwerkingsrelatie bestaat. De meest genoemde partijen zijn: Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, onderwijsinstellingen, CWI, justitie en politie, UWV en Sociale Dienst.

In ruim een derde van de rapportages wordt geen enkele partij genoemd als gevraagd wordt naar de partijen uit het netwerk waarmee de samenwerking *niet* goed loopt, in 17 rapportages wordt slechts een enkele partij genoemd, en in 14 rapportages twee partijen of meer. Opvallend is dat de partijen waarmee een goede samenwerkingsrelatie bestaat ook vaak genoemd worden als gevraagd wordt naar de partijen uit het netwerk waarmee de samenwerking *niet* goed loopt. Onderwijsinstellingen, Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, CWI, politie en justitie, werkgevers en de Inspectie van het Onderwijs worden het meest genoemd. Met deze partijen moet de samenwerking verbeterd worden.

In 32 effectrapportages wordt aangegeven dat met geen enkele partij samenwerking gemist wordt. Verschillende van deze regio's geven aan samenwerking tot stand te brengen met de partijen waarmee zij een samenwerkingsrelatie missen. De regio's die wel een samenwerkingsrelatie missen, noemen veelal één partij. Slechts enkele regio's missen samenwerking met twee of drie partijen. Het vaakst wordt samenwerking gemist met werkgevers. Ook onderwijsinstellingen

(van buiten de regio), Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, Inspectie van het Onderwijs, reclassering en samenwerkingsverbanden worden regelmatig genoemd.

Eén subregio valt in negatieve zin op. De RMC-coördinator van deze regio geeft aan dat er vanwege tijdgebrek nog amper een samenwerkingsrelatie is opgebouwd met verschillende partijen. De RMC-coördinator heeft alle beschikbare tijd nodig om de registratiefunctie te vervullen. De intentie is er wel om meer samen te gaan werken met verschillende partijen, maar één en ander is nog in ontwikkeling.

2.4 Conclusie

Samengevat is het algemene beeld dat de samenwerking binnen de regionale netwerken goed is. Bijna alle gemeenten, VO-instellingen en BVE-instellingen in de regio nemen deel aan het RMC-netwerk. In slechts drie regio's melden niet alle scholen hun uitvallers aan het RMC. De meest genoemde partijen uit het netwerk waarmee de samenwerking goed loopt, zijn Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, onderwijsinstellingen, CWI, justitie en politie, UWV en Sociale Dienst. In een minderheid van de effectrapportages worden partijen genoemd waarmee de samenwerking (nog) niet goed loopt of waarmee samenwerking gemist wordt. Het beeld bestaat echter dat de regio's investeren in het verbeteren en/of tot stand brengen van samenwerking met de betreffende partijen.

3 Voortijdig schoolverlaten

3.1 Aantal voortijdig schoolverlaters RMC-registratie

Het doel van de RMC-functie is tweeledig: het in beeld krijgen van het totaal aantal voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) in de regio via melding door scholen en registratie door de woongemeente, en het teruggeleiden van voortijdig schoolverlaters naar het onderwijs om een startkwalificatie te behalen. Van 12 regio's is het aantal nieuwe VSV-ers in de verslagperiode 2007/2008 niet bekend en 8 regio's hebben de vraag naar het totaal aantal VSV-ers niet beantwoord. Dat zou er op kunnen wijzen dat de betreffende regio's het totaal aantal (nieuwe) voortijdig schoolverlaters niet in beeld hebben en daarmee dus (gedeeltelijk) niet voldoen aan het doel van de RMC-functie.

Tabel 1 – Stijging/daling aantal nieuwe VSV-ers in 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007

Verskil aantal nieuwe VSV-ers 2007/08 t.o.v. 2006/07	RMC-regio's
Stijging van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Midden-Brabant (+38,1%; abs. +477) - Noordwest Veluwe (+32,7%; abs. +83) - Friesland Noord (+10,9%; abs. +38)
Stijging van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Flevoland (+6,6%; abs. +66) - Friesland Oost (+1,6%; abs. +11)
Daling van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Zuidwest Friesland (-0,9%; abs. -3) - Haaglanden/Westland (-5,7%; abs. -227) - Oosterschelde (-6,7%; abs. -33) - West-Friesland (-6,8%; abs. -28) - Twente (-9,0%; abs. -165)
Daling van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Rivierenland (-10,4%; abs. -138) - Gooi en Vechtstreek (-10,6%; abs. -66) - Achterhoek (-10,9%; abs. -99) - Zuidwest Drenthe (-14,5%; abs. -83) - Noord-Kennemerland (-15,6%; abs. -134) - Zeeuwsch-Vlaanderen (-19,6%; abs. -51) - Zuid-Holland Noord (-19,9%; abs. -366) - Zuidoost Drenthe (-21,6%; abs. -158) - Rijnmond (-23,0%; abs. -1.000) - Zuidoost-Brabant (-23,4%; abs. -785) - Noord- en Midden Drenthe (-23,9%; abs. -136) - West-Kennemerland (-24,8%; abs. -319) - Utrecht (-27,2%; abs. -727) - Centraal en Westelijk Groningen (-28,8%; abs. -425) - Noord-Groningen-Eemsmond (-33,3%; abs. -160) - Walcheren (-37,3%; abs. -144) - Oost-Groningen (-49,1%; abs. -358)
Stijging/daling onbekend	<ul style="list-style-type: none"> - IJsselvecht - Stedendriehoek - Arnhem/Nijmegen - Eem en Vallei - Agglomeratie Amsterdam - Kop van Noord-Holland - Zuid-Holland Oost - Zuid-Holland Zuid - West-Brabant - Noordoost-Brabant - Limburg Noord - Limburg Zuid

Van 27 RMC-regio's zijn zowel cijfers beschikbaar van het aantal nieuwe VSV-ers in 2007/2008 als van het aantal nieuwe VSV-ers in 2006/2007. Tabel 1 geeft van deze 27 regio's een overzicht van het verschil in het aantal nieuwe VSV-ers in 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007. In veruit de meeste RMC-regio's is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (fors) gedaald ten opzichte van vorig jaar. In totaal is in de 27 regio's samen het aantal nieuwe VSV-ers met 4930 gedaald ten opzichte van 2006/2007. Opmerkelijk is de forse (relatieve) stijging van het aantal VSV-ers in met name Midden-Brabant en Noordwest Veluwe. Van 12 RMC-regio's is niet bekend of het aantal nieuwe VSV-ers is gestegen of gedaald. Tot deze regio's behoren een aantal regio's met grote inwoneraantallen (en soms complexere problematieken). Mogelijk is het effect dat deze grote regio's hebben op het totaal aantal nieuwe VSV-ers ook een stuk groter in vergelijking met het effect van de andere regio's. Het algemene beeld met betrekking tot het totaal aantal nieuwe VSV-ers is, als gevolg van de vele ontbrekende informatie, dus moeilijk te bepalen.

Tabel 2 – Stijging/daling totaal aantal VSV-ers in 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007

Verskil totaal aantal VSV-ers 2007/'08 t.o.v. 2006/'07	RMC-regio's
Stijging van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Midden-Brabant (+179,3%; abs. +2.247) - West-Friesland (+59,9%; abs. +359) - Noordwest Veluwe (+23,3%; abs. +247) - Rivierenland (+16,2%; abs. +430) - Friesland Noord (+12,3%; abs. +74) - Haaglanden/Westland (+11,3%; abs. +894)
Stijging van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Gooi en Vechtstreek (+8,8%; abs. +146) - Friesland Oost (+5,8%; abs. +66)
Daling van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Oosterschelde (-2,2%; abs. -17) - Rijnmond (-4,0%; abs. -427) - Stedendriehoek (-4,1%; abs. -161) - IJsselvecht (-4,9%; abs. -75) - Zuidoost-Brabant (-6,0%; abs. -348) - Utrecht (-6,5%; abs. -496) - Zuidoost Drenthe (-6,5%; abs. -63)
Daling van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Flevoland (-11,0%; abs. -379) - Twente (-11,3%; abs. -299) - Oost-Groningen (-12,0%; abs. -223) - Eem en Vallei (-12,4%; abs. -175) - Noordoost-Brabant (-13,4%; abs. -798) - Noord-Kennemerland (-14,2%; abs. -298) - Zuidwest Friesland (-16,3%; abs. -67) - Zuidwest Drenthe (-16,9%; abs. -124) - West-Kennemerland (-18,4%; abs. -267) - Zuid-Holland Noord (-18,9%; abs. -640) - Noord- en Midden Drenthe (-24,0%; abs. -203) - Walcheren (-25,9%; abs. -167) - Centraal en Westelijk Groningen (-27,1%; abs. -422) - Achterhoek (-29,2%; abs. -332) - Zeeuwsch-Vlaanderen (-29,9%; abs. -137) - Noord-Groningen-Eemsmond (-31,0%; abs. -149)
Stijging/daling onbekend	<ul style="list-style-type: none"> - Arnhem/Nijmegen - Agglomeratie Amsterdam - Kop van Noord-Holland - Zuid-Holland Oost - Zuid-Holland Zuid - West-Brabant - Limburg Noord - Limburg Zuid

In 31 RMC-regio's zijn zowel cijfers beschikbaar van het totaal aantal VSV-ers in 2007/2008 als van het totaal aantal VSV-ers in 2006/2007.

Uit tabel 2 blijkt dat ook het totaal aantal voortijdig schoolverlaters in de meeste regio's (fors) is gedaald ten opzichte van vorig jaar. In totaal is in de 31 regio's samen het aantal VSV-ers met 1804 gedaald ten opzichte van 2006/2007. De enorme stijging van het totaal aantal VSV-ers in Midden-Brabant roept vragen op. Opgemerkt moet worden dat Midden-Brabant een schatting heeft gegeven van het totaal aantal VSV-ers in 2007/2008, vanwege het ontbreken van betrouwbare cijfers. Waarschijnlijk is deze schatting niet juist.

Opmerkelijk is dat in West-Friesland, Rivierenland, Haaglanden/Westland en Gooi en Vechtstreek het totaal aantal VSV-ers steeg, terwijl het aantal nieuwe VSV-ers daalde ten opzichte van vorig jaar. In Flevoland is het omgekeerde het geval, daar steeg het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters en daalde het totaal aantal VSV-ers. Mogelijk is hier sprake van een onzorgvuldige signalering / registratie en/of heeft Flevoland fors geïnvesteerd in het herplaatsen van (oude) VSV-ers en minder in het voorkomen van nieuwe voortijdig schoolverlaters.

3.2 Aantal voortijdig schoolverlaters RMC-registratie en Onderwijsnummer

Sinds de introductie van het Onderwijsnummer (ON) in het voortgezet en het middelbaar beroepsonderwijs is het basisregister onderwijs (BRON) een betrouwbare dataset geworden voor het genereren van landelijke cijfers over het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV-ers). Sinds 2007 wordt BRON gebruikt om de regionale en landelijke voortgang in het bestrijden van schooluitval vast te stellen.

Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de functie en de opzet van de regionale effectrapportages. Waar de rapportage eerst een instrument was om beleidsinformatie te verzamelen, wordt deze nu een instrument voor de gemeenten om de doeltreffendheid en doelmatigheid van hun aanpak van voortijdig schoolverlaten te toetsen en onderling te vergelijken.

De RMC-effectrapportage bevat dit jaar nog vragen over streefdoelen en realisatie van het aantal VSV-ers. Dit maakt het mogelijk de cijfers in de RMC-effectrapportages te vergelijken met de cijfers gebaseerd op het Onderwijsnummer (zie bijlage 2). Er bestaan grote verschillen tussen het aantal nieuwe VSV-ers gepresenteerd in de RMC-effectrapportages en het aantal nieuwe VSV-ers op basis van het Onderwijsnummer. In 12 RMC-regio's zijn de RMC-cijfers hoger dan de ON-cijfers en in 15 regio's is het omgekeerde het geval (in 12 regio's zijn de RMC-cijfers niet beschikbaar).

De grootste verschillen zijn te zien bij de regio's:

- Zuidwest Drenthe: RMC-cijfers 64,3 procent hoger dan ON-cijfers;
- Rivierenland: RMC-cijfers 58,6 procent hoger dan ON-cijfers;
- Friesland Noord: RMC-cijfers 47,9 procent lager dan ON-cijfers;
- West-Friesland: RMC-cijfers 45,0 procent lager dan ON-cijfers;
- Centraal en Westelijk Groningen: RMC-cijfers 43,3 procent hoger dan ON-cijfers.

In de regio's Zuidwest Friesland, Friesland Oost, Oosterschelde, Noord- en Midden Drenthe, Oost-Groningen en Twente zijn de verschillen tussen de RMC-cijfers en de ON-cijfers erg klein (een verschil van maximaal 10 procent).

In beleidsmatige zin leveren de grote verschillen geen problemen op. Er is immers voor gekozen om uit te gaan van de ON-cijfers om de regionale en landelijke voortgang in het bestrijden van schooluitval vast te stellen. Op uitvoeringsniveau is er sprake van een aanvullende bron, namelijk de RMC-cijfers. Vooralnog worden er geen conclusies verbonden aan de discrepantie

tussen de ON-cijfers en de RMC-cijfers. Waarschijnlijk zijn de verschillen te wijten aan een overgangsproblematiek, die binnen een paar jaar zal zijn opgelost.

Deels kunnen de verschillen tussen de RMC-cijfers en de ON-cijfers wellicht verklaard worden door de verschillende invalshoeken van waaruit gegevens over VSV bepaald worden. De RMC-regio's krijgen meldingen van scholen (eventueel via de IB-route), jeugdhulpverlening, etc. over VSV-ers. De RMC-functie is afhankelijk van de melding van aanleverende partijen om het aantal VSV-ers te kunnen bepalen. Bij het Onderwijsnummer wordt gebruik gemaakt van de bekostigingsgegevens over in- en uitschrijvingen die scholen leveren aan de IB-Groep.

De datum van meten is verschillend. De onderwijsnummer-methode meet per jaar het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters tussen twee peildata (1 oktober jaar t-1 en 1 oktober jaar t). De RMC-functie telt de nieuwe aanmeldingen tijdens het schooljaar (lopend van 1 augustus tot en met 31 juli). Dit houdt in dat in de onderwijsnummer-methode de voortijdig schoolverlaters die binnen het schooljaar weer terugkeren niet worden meegenomen. Het Onderwijsnummer levert een netto cijfer (terugplaatsingen binnen het schooljaar zijn al verwerkt) en de RMC-functie levert een bruto cijfer (terugplaatsingen binnen het schooljaar zijn niet verwerkt)¹.

3.3 Streefdoelen

Verscheidene regio's merken op dat bij het formuleren van de streefdoelen geen onderscheid is gemaakt tussen oude en nieuwe VSV-ers, waardoor bij veel regio's streefdoelen over nieuwe VSV-ers ontbreken. Ook heeft een aantal regio's streefdoelen in percentages uitgedrukt en niet in de gevraagde aantallen.

Van slechts 16 RMC-regio's is zowel het streefdoel als de realisatie van het aantal nieuwe VSV-ers in 2007/2008 bekend. Zeven van deze regio's vermelden meer voortijdig schoolverlaters dan beoogd en 9 regio's rapporteren dat ze hun doelstelling hebben behaald.

Van de 18 RMC-regio's die zowel het streefdoel voor het aantal nieuwe VSV-ers in 2007/2008 als voor het aantal nieuwe VSV-ers in 2008/2009 (uit de convenanten) vermelden, streven er 12 naar een lager aantal VSV-ers komend jaar dan afgelopen jaar, tegenover 6 regio's die hun streefdoel naar boven hebben bijgesteld (zie bijlage 1).

3.4 Convenanten

Het Ministerie van OCW heeft in alle 39 RMC-regio's tussen december 2007 en juli 2008 convenanten afgesloten met contactgemeenten en onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Het doel is in de periode schooljaar 2007/2008 tot en met schooljaar 2010/2011 een reductie van 40 procent van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters te realiseren ten opzichte van het aantal voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2005/2006. De reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters kan gerealiseerd worden met maatregelen uit onderstaande 'menulijst', dan wel met andere maatregelen waarvan vastgesteld is dat deze effectief zijn:

1. Zorgstructuur (Zorg Advies Teams);
2. Overgang VMBO-MBO:
 - Preventieproject overgang VMBO-MBO,
 - Preventieproject+ overgang VMBO-MBO.

¹ Bron: Ministerie van OCW, Factsheet Voortijdig Schoolverlaten (februari 2007).

3. Persoonlijke begeleiding:
 - Mentoring en coaching,
 - Vraagombuiging,
 - Beroepsoriëntatie in het VMBO (bijvoorbeeld portfolio),
 - Stages.
4. Opvangklassen voor VSV-ers en meerdere instroommogelijkheden in het MBO;
5. Dagbesteding (sport en cultuur);
6. Verzuimbeleid;
7. Curatieve maatregelen: EVC- en maatwerktrajecten.

De meeste maatregelen die in de RMC-effectrapportages worden beschreven richten zich op respectievelijk de persoonlijke begeleiding van leerlingen/deelnemers, de overgang van VMBO naar MBO, de zorgstructuur (Zorg Advies Teams), en het verzuimbeleid. Maatregelen met als thema 'opvangklassen voor VSV-ers en meerdere instroommomenten in het MBO', 'curatieve maatregelen: EVC- en maatwerktrajecten' en 'dagbesteding (sport en cultuur)' worden in mindere mate uitgevoerd door de RMC-regio's. Kijkend naar de beschreven maatregelen lijken de regio's in grotere mate in te zetten op preventieve maatregelen dan op curatieve maatregelen.

De in de effectrapportage genoemde betrokken partijen bij de convenantmaatregelen geven een beeld van de breedte en reikwijdte van de samenwerking. Veelal gaat het om de samenwerking tussen de contactgemeente, de subregio's en de verschillende onderwijsinstellingen (VO-instellingen, MBO-instellingen). Andere genoemde betrokken partijen (afhankelijk van de inhoud van de convenantmaatregelen) zijn Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, CWI, UWV, Sociale Dienst, justitie, politie, en werkgevers.

In de RMC-effectrapportage is gevraagd naar de voortgang van de maatregelen uit de convenanten. Een vergelijking tussen de maatregelen weergegeven in de convenanten en de maatregelen die worden beschreven in de RMC-effectrapportages maakt duidelijk dat in slechts 16 effectrapportages *alle* convenantmaatregelen worden beschreven. Dat betekent dat een groot aantal convenantmaatregelen niet zijn beschreven in de effectrapportages en dat van deze maatregelen niets gezegd kan worden over de voortgang. Van de convenantmaatregelen die in de effectrapportages wel worden genoemd, is ongeveer een derde in uitvoering. Voor een vijfde van de genoemde convenantmaatregelen worden voorbereidende werkzaamheden verricht. Van de overige genoemde convenantmaatregelen wordt de stand van zaken niet beschreven en/of wordt aangegeven dat de periode tussen de ondertekening van het convenant en het indienen van de effectrapportage te kort is om al iets te kunnen zeggen over de stand van zaken.

3.5 Conclusie

Samengevat blijkt een behoorlijk aantal regio's geen zicht te hebben op het aantal nieuwe VSV-ers en/of het totaal aantal VSV-ers in 2007/2008. Dit is een negatief gegeven op zichzelf, want het duidt op een registratie die niet op orde is. In het merendeel van de regio's, waarvan de RMC-cijfers wel bekend zijn, is zowel het aantal nieuwe VSV-ers als het totaal aantal VSV-ers afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit beeld wordt bevestigd door de cijfers die gebaseerd zijn op het Onderwijsnummer. Er bestaan echter grote verschillen tussen de VSV-cijfers gepresenteerd in de effectrapportages en de VSV-cijfers gebaseerd op het Onderwijsnummer. Ondanks deze verschillen en de vele ontbrekende VSV-cijfers in de effectrapportages is de alge-

mene conclusies met betrekking tot het terugdringen van voortijdig schoolverlaten voorzichtig positief.

Om in de periode 2007/2008 tot en met schooljaar 2010/2011 een reductie van 40 procent van het aantal nieuwe VSV-ers te realiseren ten opzichte van het aantal VSV-ers in het schooljaar 2005/2006, heeft het Ministerie van OCW in alle 39 RMC-regio's convenanten afgesloten met contactgemeenten en onderwijsinstellingen in het VO en MBO. In de effectrapportage is gevraagd naar de voortgang van de maatregelen uit de convenanten. Van een groot aantal convenantmaatregelen is de voortgang niet bekend, enerzijds omdat niet alle convenantmaatregelen in de effectrapportages worden beschreven en anderzijds omdat niet bij alle in de effectrapportage genoemde maatregelen de stand van zaken vermeld wordt. Een veel genoemde reden hiervoor is dat de periode tussen de ondertekening van het convenant en het indienen van de effectrapportage te kort is om al iets te kunnen zeggen over de voortgang. Bij een derde van de genoemde convenantmaatregelen wordt aangegeven dat deze in uitvoering zijn en voor een vijfde worden voorbereidende werkzaamheden verricht.

4 Inzet middelen

4.1 Inzet rijksbijdrage RMC-functie

De regio's ontvangen jaarlijks een rijksbijdrage voor de RMC-functie. Het bedrag dat de RMC-regio's ontvangen van het rijk ten behoeve van de RMC-functie bestaat uit een zogenaamde vaste voet en een variabel deel. Het variabele deel is gebaseerd op het aantal volwassen inwoners van de gemeenten, waarbij rekening wordt gehouden met het opleidingsniveau en de etnische achtergrond in de gemeenten (Van Buijtenen & Velthoen, 2008). De rijksbijdrage is één van de bronnen, waarmee de regio's de aanpak van het voortijdig schoolverlaten bekostigen. In de RMC-effectrapportage wordt gevraagd naar de totaal ontvangen rijksbijdrage voor de RMC-functie en de verdeling van de middelen over verschillende onderdelen. Op één na hebben alle regio's de bijdrage opgenomen in de rapportage en een verdeling weergegeven over de verschillende onderdelen. In totaal gaat het om een bedrag van €29.075.886.

Tabel 3 – Inzet rijksbijdrage RMC naar functie

	Bedrag	Percentage
A. Coördinatie	€ 4.192.851	14
B. Adm. ondersteuning / Registratie / ICT	€ 3.180.114	11
C. Trajectbegeleiding	€ 8.799.488	30
D. Projecten	€ 2.336.982	8
E. Preventie	€ 1.557.191	5
F. Versterking leerplicht / kwalificatieplicht	€ 6.535.206	22
G1. Reservering voor toekomst	€ 2.663.853	9
G2. Inzet eerder gereserveerd bedrag	- € 500.215	-
Totaal (excl. inzet eerder gereserveerd bedrag)	€ 29.265.685	

Bij post 'G. Reservering' konden de regio's het bedrag (deel van de rijksbijdrage) weergeven dat zij hebben gereserveerd voor een specifieke uitgave in de toekomst. Indien een regio in de verslagperiode een eerder gereserveerd bedrag heeft ingezet, konden zij dat aangeven door een negatief bedrag op reservering in te vullen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de regio's in totaal € 2.663.853 van de rijksbijdrage hebben gereserveerd voor de toekomst en dat ze in de verslagperiode een eerder gereserveerd bedrag van € 500.215 hebben ingezet. Daarmee zijn de 'reserveringen' van de gezamenlijke regio's dit jaar opgelopen tot ruim € 2.000.000.

Het totaalbedrag op deze ingezette middelen (€ 29.265.685) wijkt ruim € 300.000 af van het door de regio's gerapporteerde totaalbedrag (€ 29.569.645) en bijna € 200.000 van de weergegeven totaal ontvangen rijksbijdrage (€ 29.075.886). Relatief gezien gaat het slechts om een klein bedrag dat de regio's niet inhoudelijk kunnen verantwoorden. De RMC-regio's verklaren het verschil tussen de totaal ontvangen rijksbijdrage en het totaalbedrag op de ingezette middelen door problemen rond de registratie, door het niet volledig (kunnen) gebruiken van het budget of door overschrijding van het budget. Geconcludeerd kan worden dat de regio's over het

algemeen de besteding van de ontvangen Rijksbijdrage inhoudelijk goed kunnen verantwoorden.

4.2 Good practices

De ervaringen van regio's met het opzetten en uitvoeren van projecten voor specifieke doelgroepen kunnen nuttig zijn voor andere RMC-regio's. In de effectrapportage wordt gevraagd naar beschrijvingen van succesvolle projecten. Er wordt een groot aantal good practices projecten beschreven (zie bijlage 4 voor een overzicht van de beschreven good practices projecten). De projecten richten zich met name op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (onder andere door ongeoorloofd verzuim tegen te gaan) en op het terugleiden van VSV-ers naar een opleiding / werk met een opleidingscomponent met als doel het behalen van een startkwalificatie.

De volgende thema's komen het meest voor in de beschreven good practices projecten:

- Intensieve begeleiding van jongeren bij hun voorbereiding op (de terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide (duale trajecten);
- Versterking van de samenwerking tussen de ketenpartners en een afstemming van de aanpak (onderwijs, hulpverlening, arbeid);
- Bevordering van de doorstroom VMBO-MBO;
- Start van jongerenloketten (laagdrempelig, plaats waar jongeren en betrokkenen terecht kunnen);
- Bewerkstelligen van een sluitende registratie (het in beeld brengen en opsporen van jongeren die geen startkwalificatie hebben en het opschonen van de bestanden);
- Verbetering van de zorgstructuur onder andere door middel van Zorg Advies Teams (ZAT's).

Aangezien het om 'good practices' projecten gaat, zijn de resultaten over het algemeen positief te noemen. Zo wordt er bijvoorbeeld veelal gewezen op een toename van het aantal begeleidde voortijdig schoolverlaters, alsook een toename in het aantal voortijdig schoolverlaters dat is teruggeleid naar werk en/of opleiding. Een ander vaak genoemd resultaat is dat partijen in de regio elkaar nu makkelijker weten te vinden waardoor de samenwerking beter verloopt.

Ook kunnen de regio's in de effectrapportage een beschrijving geven van preventieprojecten (zie bijlage 4 voor een overzicht van de beschreven preventieprojecten). Onder preventieprojecten worden activiteiten verstaan gericht op jongeren die nog ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling, maar die het risico lopen om uit te vallen. De genoemde preventieprojecten komen qua thema's grotendeels overeen met de hierboven beschreven 'good practices' projecten. Het meest voorkomende thema is de preventie van uitval bij de overstap van het VMBO naar het MBO. De projecten die dit thema centraal hebben staan, zijn gericht op VMBO-schoolverlaters waarvan de inschrijving en start bij het vervolgonderwijs onzeker is. Door middel van trajectbegeleiding worden de toekomstige deelnemers aan het vervolgonderwijs voorgelicht en begeleid. De resultaten zijn volgens de RMC-coördinatoren bemoedigend te noemen. Er worden steeds meer jongeren bereikt, waardoor de kans groter is dat zij door de juiste begeleiding een goede keuze maken voor een vervolgopleiding en deze ook met goed gevolg afronden. Andere preventieprojecten richten zich onder andere op leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning, op het stimuleren/verbeteren van de nazorg bij jongeren na verblijf in een justitiële inrichting, of op de opsporing van leerplichtige jongeren. Op sommige scholen zijn zogenaamde leerplichtconsulenten aangesteld, die zicht houden op de aanwezigheid van leerlingen tijdens de lessen en aanpak bij regelmatig verzuim.

Het grote aantal beschreven good practices wijst er op dat de regio's fors investeren in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

4.3 Versterking leerplicht / kwalificatieplicht

In de RMC-effectrapportage is aan de regio's gevraagd aan te geven welk deel van de totaal ontvangen rijksbijdrage RMC-functie zij in de verslagperiode 2007/2008 ingezet hebben voor versterking van leerplicht / kwalificatieplicht. In paragraaf 4.1 komt naar voren dat het in totaal gaat om een bedrag van € 6.535.206.

Van de 39 regio's hebben er vijf van de 'totaal ontvangen rijksbijdrage RMC-functie' geen middelen ingezet voor versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht. Van de regio's die hiervoor wel middelen hebben ingezet, is het bedrag voor de versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht maximaal 47 procent van de totaal ontvangen rijksbijdrage (regio Rijnmond).

Opgemerkt moet worden dat een deel van de RMC-coördinatoren in de effectrapportage de totaal ontvangen rijksbijdrage RMC-functie, *inclusief* de kwalificatieplichtmiddelen (tevens verkregen van het Rijk) heeft weergegeven, terwijl een ander deel expliciet vermeldt dat er wel geld is ingezet voor versterking leerplicht / kwalificatieplicht, maar vanuit de daarvoor bestemde kwalificatieplichtgelden die niet tot het reguliere RMC-budget worden gerekend en/of vanuit andere middelen. Dit betekent dat er ook andere middelen, niet afkomstig uit de ontvangen rijksbijdrage RMC-functie, kunnen zijn ingezet voor versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht. Hiermee rekening houdend, kan geconcludeerd worden dat zo goed als alle regio's het afgelopen jaar geïnvesteerd hebben in het versterken van de leerplicht / kwalificatieplicht.

Aan de RMC-regio's is gevraagd wat ze doen om de uitvoering van de leerplicht en/of de kwalificatieplicht te versterken. Het meest genoemde antwoord is uitbreiding van de formatie voor leerplicht, kwalificatieplicht en/of RMC. In bepaalde regio's worden middelen ingezet om de leerplicht- / RMC-formatie (voor uitvoering, beleid, administratie) op de norm (van Ingrado) te brengen en in andere regio's worden (regionaal werkende) kwalificatieplicht-medewerkers ingezet die zich specifiek richten op het MBO en de uitvoering van de kwalificatieplicht. Daarnaast geven veel regio's aan dat zij de uitvoering van de leerplicht en/of kwalificatieplicht versterken door de samenwerking in de regio te intensiveren onder andere door regionale afspraken te maken en/of een regionaal registratiesysteem op te zetten. Dit blijkt ook uit een tussenevaluatie van de invoering van de kwalificatieplicht (Eimers e.a., 2009).

Verscheidene regio's noemen concrete activiteiten gericht op het versterken van de uitvoering, zoals onder andere:

- geven van voorlichting over leerplicht, kwalificatieplicht en RMC aan scholen, bedrijven en andere interne en externe partners;
- het houden van spreekuren op scholen;
- inzetten op deskundigheidsbevordering van medewerkers;
- intensiveren contact met scholen en andere partners;
- netwerkontwikkeling;
- administratie/registratie optimaliseren.

4.4 Conclusie

In totaal hebben de RMC-regio's ruim € 29.000.000 van het Rijk ontvangen voor de RMC-functie. De RMC-regio's hebben het meeste geld besteed aan trajectbegeleiding en aan versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht. De uitvoering van de leerplicht / kwalificatieplicht wordt veelal versterkt door uitbreiding van de formatie voor leerplicht, kwalificatieplicht en/of RMC en door het intensiveren van de samenwerking in de regio (maken regionale afspraken en/of opzetten regionaal registratiesysteem).

Een deel van de rijksbijdrage RMC-functie wordt ingezet voor de uitvoering van (preventie)projecten. In de effectrapportages wordt een groot aantal 'good practices' beschreven. De meeste voorkomende thema's, waar deze good practice projecten zich op richt(t)en zijn: intensieve begeleiding van jongeren bij hun voorbereiding op (de terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide, versterking van de samenwerking tussen ketenpartners en afstemming van de aanpak, bevordering van de doorstroom / overstap VMBO-MBO, start van jongerenloketten, bewerkstelligen van een sluitende registratie, en verbetering van de zorgstructuur.

5 Behandeling en herplaatsingen

5.1 Belangrijkste reden uitval van jongeren

Tot nu toe zijn er geen kwantitatieve gegevens bijgehouden over de motieven van jongeren om de school voortijdig te verlaten. Om in de toekomst landelijk en regionaal de oorzaken van voortijdig schoolverlaten in beeld te kunnen brengen, wordt naar deze informatie gevraagd in de RMC-effectrapportage. Omdat veel RMC-regio's de oorzaken van voortijdig schoolverlaten nog niet (systematisch) verzamelen, waren de regio's niet verplicht de vraag naar de uitvalsredenen van jongeren te beantwoorden.

In slechts 9 rapportages is een inschatting gemaakt van de verdeling van VSV-ers naar de belangrijkste oorzaak van uitval. De volgende categorieën van uitvalsredenen worden onderscheiden:

- uitstroom conform planning: deze categorie verwijst naar afspraken in de onderwijsovereenkomst die gemaakt zijn met deelnemers en die gerealiseerd zijn, zonder dat dat gepaard gaat met een diploma (bijvoorbeeld deelnemers die door hun werkgever naar school worden gestuurd om bepaalde competenties te behalen);
- niet beïnvloedbare oorzaak: persoonsgebonden factoren waar de onderwijsinstelling absoluut geen invloed op kan uitoefenen, zoals ziekte, overlijden, zwangerschap;
- niet beïnvloedbare oorzaak met beïnvloedbare opvang: persoonsgebonden factoren waar de onderwijsinstelling niets kan doen aan de oorzaken maar wellicht wel aan de opvang, zoals: sociaal-emotionele problemen, psychische stoornissen, leerproblemen, problemen in de thuissituatie, relatieproblemen;
- arbeidsmarkt: van school gaan om te werken (groenpluk) voor het diploma is behaald;
- instellingsgebonden reden: problemen met de inhoud en/of vormgeving van het onderwijs, de relatie met docenten e.d.;
- keuzebegeleiding: omvat alles wat te maken heeft met een verkeerde studie- en/of beroepskeuze;
- andere reden: hieronder vallen naast andere redenen ook onbekende redenen van uitval.

Aangezien maar in 9 effectrapportages een inschatting is gemaakt van de verdeling van VSV-ers naar de belangrijkste uitvalsredenen geeft onderstaande tabel slechts een *indicatief* beeld.

Tabel 4 – Verdeling VSV-ers naar belangrijkste oorzaak van uitval (N=9)

	Gemiddelde percentage	Minimum percentage	Maximum percentage
Uitstroom conform planning	3	0	10
Niet-beïnvloedbare oorzaak	6	0	15
Niet-beïnvloedbare oorzaak met beïnvloedbare opvang	22	0	53
Arbeidsmarkt	16	0	33
Instellingsgebonden reden	22	2	60
Keuzebegeleiding	18	0	50
Andere reden	14	0	43

Onderzoek van ROA (2009) naar de reden van jongeren om de opleiding voortijdig te verlaten, wijst uit dat een verkeerde studiekeuze één van de meest belangrijke oorzaken is om met de opleiding te stoppen². Daarnaast spelen andere direct aan de opleiding en onderwijsomgeving gerelateerde oorzaken een belangrijke rol. Het gaat hier om beïnvloedbare factoren. In bijna een kwart van de gevallen zijn persoonlijke problemen (financiële problemen, gezondheid, zorg voor kinderen of familie, gedragsproblemen e.d.) de oorzaak van voortijdig schoolverlaten. Persoonlijke problemen zijn veelal door de school niet te voorkomen of verhelpen, maar de school kan wel investeren in de opvang van de leerling zodat de thuissituatie niet in sterke mate op de schoolsituatie overslaat.

Het is van groot belang om te investeren in de kwaliteit van een systeem voor het verzamelen van zo valide mogelijke informatie over uitvalsredenen. Een valide en uniforme uitvalsredenregistratie geeft inzicht in de redenen waarom leerlingen uitvallen en maakt een gerichte aanpak van voortijdig schoolverlaten mogelijk.

5.2 Aantal herplaatsingen

In de RMC-effectrapportage wordt gevraagd naar het 'totaal aantal herplaatsingen' en het 'totaal aantal herplaatste VSV-ers'. De antwoorden op deze vragen kunnen verschillen, omdat een persoon verscheidene keren herplaatst kan zijn en dus meermalen opgegeven kan worden (een persoon die bijvoorbeeld eerst uitvalt in het HAVO, herplaatst wordt in het VMBO, weer uitvalt en herplaatst wordt in het MBO, komt twee keer voor). In de RMC-effectrapportage van 2006/2007 werd enkel gevraagd naar het totaal aantal herplaatste VSV-ers en niet naar het totaal aantal herplaatsingen.

Tabel 5 – Aantal herplaatste VSV-ers en herplaatsingen

	2007/2008		2006/2007
	Aantal	N	Aantal
Aantal herplaatste nieuwe VSV-ers	22.982	49	23.203
Aantal herplaatste oude VSV-ers	13.258	46	16.342
Totaal aantal herplaatsingen	39.046	54	-
Totaal aantal herplaatste VSV-ers	33.794	51	39.545

In bijlage 1 is onder andere een overzicht van het 'herplaatsingssucces' per regio opgenomen: het aantal herplaatste VSV-ers in een jaar uitgedrukt als percentage van het totaal aantal VSV-ers. Het herplaatsingssucces per regio varieert van 8 tot 105 procent. Een herplaatsingssucces van 105 is niet mogelijk. Wellicht heeft de betreffende regio registratieproblemen en/of zijn in de effectrapportage onjuiste aantallen weergegeven. Als de waarde van 105 niet wordt meegerekend, varieert het herplaatsingssucces van 8 tot 88 procent. De grote verschillen tussen de regio's zijn mogelijk deels te verklaren door het hanteren van verschillende definities. Daarnaast spelen mogelijk ook meer substantiële factoren een rol, zoals bijvoorbeeld meer begeleiding, een effectievere begeleiding, een andere samenstelling van de groep voortijdig schoolverlaters of verschillen in de samenwerking met het onderwijs of arbeidsmarkt.

² ROA rapporteert over VSV-ers van het schooljaar 2005/2006.

In 36 RMC-regio's zijn zowel cijfers beschikbaar van het aantal herplaatste VSV-ers in 2007/2008 als van het aantal herplaatste VSV-ers in 2006/2007.

Tabel 6 – Stijging/daling aantal herplaatste VSV-ers 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007

Verskil aantal herplaatste VSV-ers 2007/08 t.o.v. 2006/07	RMC-regio's
Stijging van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Noordwest Veluwe (+700,0%; abs. +336) - Midden-Brabant (+193,7%; abs. +244) - Friesland Noord (+117,6%; abs. +154) - IJsselvecht (+105,1%; abs. +561) - Zuidoost Drenthe (+92,4%; abs. +122) - Noord- en Midden Drenthe (+36,9%; abs. +116) - Zuid-Holland Noord (+28,5%; abs. +133) - Friesland Oost (+28,0%; abs. +120) - West Friesland (+19,5%; abs. +51) - Limburg Noord (+18,6%; abs. +154) - Eem en Vallei (+16,8%; abs. +120) - Haaglanden/Westland (+13,8%; abs. +717)
Stijging van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Gooi en Vechtstreek (+5,4%; abs. +25) - Zuidoost-Brabant (+3,8%; abs. +77) - Zuidwest Drenthe (+3,3%; abs. +13) - Utrecht (+1,8%; abs. +20) - Noord-Kennemerland (+0,9%; abs. +4) - Oosterschelde (+0,5%; abs. +2)
Daling van maximaal 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Flevoland (-3,9%; abs. -23) - Arnhem/Nijmegen (-5,1%; abs. -115) - Walcheren (-5,9%; abs. -15) - Noordoost-Brabant (-6,2%; abs. -89) - Zuidwest Friesland (-6,5%; abs. -16) - Oost-Groningen (-6,8%; abs. -10) - Twente (-7,2%; abs. -159) - West-Kennemerland (-9,6%; abs. -82)
Daling van meer dan 10 procent t.o.v. 2006/2007	<ul style="list-style-type: none"> - Stedendriehoek (-13,8%; abs. -86) - Limburg Zuid (-15,6%; abs. -175) - Rijnmond (-17,9%; abs. -450) - Achterhoek (-23,4%; abs. -213) - Centraal en westelijk Groningen (-33,9%; abs. -610) - Rivierenland (-36,2%; abs. -191) - West-Brabant (-37,0%; abs. -671) - Noord-Groningen-Eemmond (-42,3%; abs. -134) - Zeeuwsch-Vlaanderen (-55,4%; abs. -155) - Agglomeratie Amsterdam (-69,2%; abs. -4.800)
Stijging/daling onbekend	<ul style="list-style-type: none"> - Kop van Noord-Holland - Zuid-Holland Zuid - Zuid-Holland Oost

In 18 RMC-regio's is het aantal herplaatste voortijdig schoolverlaters gedaald. Mogelijk is dit te verklaren doordat het Ministerie van OCW in 2006/2007 met 14 regio's convenanten heeft afgesloten om het totaal (nieuwe en oude) VSV-ers met 10 procent te verminderen. Veel regio's hebben met de daarvoor ontvangen financiële middelen geïnvesteerd in het vergroten van het aantal herplaatsingen (curatieve aanpak). Vanaf 2007/2008 gelden de nieuwe convenanten, die

gericht zijn op preventie van voortijdig schoolverlaten en gaan de middelen naar de scholen en niet naar de gemeenten.

Als we bovenstaande tabel vergelijken met de stijging en/of daling van het totaal aantal voortijdig schoolverlaters (zie tabel 2) valt op dat een stijging van het aantal herplaatsingen niet per definitie samenhangt met een daling van het totaal aantal voortijdig schoolverlaters en vice versa. Bijvoorbeeld, in de regio's Noordwest Veluwe, Midden-Brabant en Friesland Noord is sprake van een grote stijging van het aantal herplaatste VSV-ers, terwijl het totaal aantal VSV-ers toch fors gestegen is. In onder andere de regio's Zeeuwsch-Vlaanderen, Noord-Groningen-Eemmond, Centraal en Westelijk Groningen, en Achterhoek is het omgekeerde het geval. Daar is het aantal herplaatste VSV-ers fors gedaald, terwijl het totaal aantal VSV-ers toch ook een forse daling laat zien. Als het aantal herplaatsingen niet samenhangt met een daling/stijging van het totaal aantal VSV-ers spelen mogelijk andere factoren een rol, bijvoorbeeld de effectiviteit van de begeleiding, de samenstelling van de groep voortijdig schoolverlaters, de samenwerking met regionale partijen, de lokale arbeidsmarktsituatie.

5.3 Bestemming herplaatste voortijdig schoolverlaters

Wat is de bestemming van de herplaatste voortijdig schoolverlaters? Een herplaatsing is mogelijk naar een onderwijstraject, naar werk met een opleidingscomponent (die leidt tot het behalen van een startkwalificatie of anderszins arbeidsmarktkwalificerend diploma), naar werk en/of een uitkering, en naar een opvangvoorziening in het kader van de jeugdzorg. De meerderheid van de herplaatste VSV-ers is, naar verwachting, in 2007/2008 herplaatst naar een opleiding / onderwijstraject (37%) of naar werk (33%). In de verslagperiode 2006/2007 werd 48 procent herplaatst naar onderwijs, 42 procent naar werk en 11 procent naar opvang of overig.

Tabel 7 – Bestemming herplaatste VSV-ers 2007/2008

	Aantal	N	Percentage
Opleiding / onderwijstraject	16.219	54	37
Particuliere opleiding	188	33	0,4
Werk met opleidingscomponent	1.081	37	2
Opvangvoorziening/ zorg	1.637	48	4
Aan het werk	14.810	52	33
Niet in behandeling, hoogst haalbare onderwijs al bereikt	895	35	2
Wil geen bemiddeling	1.756	40	4
Onbekend	3.087	38	7
Overig	4.623	38	10
Totaal	44.296		

In 2006/2007 was van 38.501 herplaatsingen de bestemming bekend (toen werd gevraagd naar de categorieën 'onderwijs', 'werk', 'opvang of overig'). In 2007/2008 is van 38.558 herplaatsten bekend wat de bestemming is (de categorieën 'niet in behandeling, hoogst haalbare onderwijs al bereikt', 'wil geen bemiddeling' en 'onbekend' in tabel 7 niet meegerekend).

5.4 Streefdoelen

Van 28 RMC-regio's is zowel het streefdoel als de realisatie van het aantal herplaatste VSV-ers in 2007/2008 beschikbaar. Van deze regio's hebben 15 regio's minder VSV-ers herplaatst dan beoogd en 13 regio's hebben hun doelstelling behaald.

Van de 20 RMC-regio's die zowel het streefdoel voor het aantal herplaatste VSV-ers in 2007/2008 als voor het aantal herplaatste (nieuwe plus oude) VSV-ers in 2008/2009 (uit de convenanten) vermelden, streven er 12 naar een hoger aantal herplaatste VSV-ers komend jaar dan afgelopen jaar, tegenover 7 regio's die hun streefdoel naar beneden hebben bijgesteld. Eén regio streeft voor 2008/2009 naar hetzelfde aantal VSV-ers als waarnaar ze vorig jaar streefden.

5.5 Aantal begeleide en aantal uitgeschreven VSV-ers

In de effectrapportage is gevraagd naar het aantal begeleide VSV-ers in 2007/2008, uitgesplitst naar de volgende categorieën: 1) in behandeling bij UWV/GAK, 2) RMC trajectbegeleiding, en 3) overige begeleiding. In 2007/2008 zijn in totaal 31.422 voortijdig schoolverlaters (N=49) begeleid door RMC trajectbegeleiding. Bijna de helft van de (sub)regio's heeft geen zicht op het aantal VSV-ers dat in behandeling is bij UWV/GAK/CWI.

Bij een groot aantal regio's is eveneens niet goed in beeld om welke reden VSV-ers zijn uitgeschreven uit de RMC-administratie van de contactgemeente. Voortijdig schoolverlaters kunnen zijn uitgeschreven vanwege het behalen van een startkwalificatie, het bereiken van de leeftijd van 23 jaar, een verhuizing buiten de regio of om een andere reden. In principe kunnen herplaatste VSV-ers natuurlijk ook worden uitgeschreven uit de RMC-administratie, maar het verschil zit er hier in dat een herplaatste VSV-er wordt uitgeschreven als gevolg van een succesvolle interventie en de hier bedoelde uitgeschreven VSV-er zonder directe interventie.

Van 26.218 uitgeschreven VSV-ers is de reden van uitschrijving bekend. Ondanks dat veel regio's geen zicht hebben op de reden van uitschrijving lijken de meeste voortijdig schoolverlaters te worden uitgeschreven vanwege het bereiken van de leeftijd van 23 jaar.

Tabel 8 – Reden uitschrijving van uitgeschreven VSV-ers in 2007/2008

	Aantal	N	Percentage
Startkwalificatie behaald	4.587	36	17
23 jaar geworden	11.658	44	44
Verhuizing buiten regio	6.004	47	23
Onbekend	769	38	3
Overig uitgeschreven	3.200	39	12
Totaal VSV-ers waarvan reden uitschrijving bekend is	26.218		

5.6 Knelpunten en succesfactoren bij taken RMC-functie

Het aantal door de RMC-regio's genoemde knelpunten bij het uitvoeren van de RMC-functie varieert van 0 tot 29. In 5 rapportages worden geen knelpunten beschreven bij de uitvoering van de RMC-functie. In de meeste effectrapportages (26) worden 2 of 3 knelpunten beschreven. De genoemde knelpunten hangen met name samen met de registratie, de trajectbegeleiding en het netwerk/samenwerking.

- Registratie

Het opzetten en bijhouden van een sluitende en volledige registratie is één van de kerntaken van het RMC. Veel regio's melden knelpunten bij de registratie, zoals het niet up to date zijn van de registratie, het niet corresponderen van de cijfers die de onderwijsinstellingen aan het RMC leveren met de cijfers van de IB-Groep, onduidelijkheid over definities, of het ontbreken van relevante (achtergrond)gegevens over onder andere VSV-ers. Opgemerkt wordt dat het relevant zou zijn als de IB-Groep niet alleen informatie levert over het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters, maar ook over het aantal herplaatste VSV-ers in het onderwijs.

- Trajectbegeleiding

De hierboven gerapporteerde knelpunten met betrekking tot de registratie zijn van invloed op de begeleiding van jongeren. Een ander knelpunt heeft te maken met de jongeren zelf. Verschillende RMC-coördinatoren geven aan dat de te begeleiden jongeren met steeds zwaardere en complexere problematieken te maken hebben. In combinatie met een geringe capaciteit en opvangmogelijkheden van Jeugdzorg, waar in sommige regio's sprake van is, leidt dit tot een taakverzwaring voor de trajectbegeleiders. Daarbij is er in sommige regio's sprake van capaciteitsproblemen, waardoor trajectbegeleiders hun werk niet goed kunnen doen en onvoldoende kunnen investeren in een optimaal traject voor voortijdig schoolverlaters. Verschillende coördinatoren wijzen er eveneens op dat de trajectbegeleiding voor voortijdig schoolverlaters te vrijblijvend is. Het ontbreekt de RMC-regio's aan sanctiemogelijkheden op dit terrein.

Een veel genoemd knelpunt waar de RMC-coördinatoren tegenaan lopen is het ontbreken van voldoende (tussentijdse) instroommomenten bij onderwijsinstellingen. Dit houdt in dat er voor jongeren die terug willen naar school veelal geen instroommogelijkheden zijn. Eveneens wordt gewezen op onvoldoende leerwerkbanen (op de lagere niveaus) en stageplekken, waardoor het moeilijk is jongeren naar een opleiding en/of leerwerktraject te herplaatsen.

- Netwerk en samenwerking

Uit de door RMC-coördinatoren genoemde knelpunten blijkt dat in een deel van de regio's de samenwerking binnen het netwerk verbeterd kan worden. Niet alle regio's slagen in een integrale aanpak van voortijdig schoolverlaten. De RMC-contactgemeente is soms onvoldoende in staat om andere partijen in de regio aan te sturen en/of om bepaalde zaken af te dwingen als partijen zich niet aan de afspraken houden. Verder wordt er specifiek gewezen op een niet optimale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de regio wat betreft de melding van verzuim en in- en uitschrijvingen. Ook is er bij sommige onderwijsinstellingen onvoldoende besef betreffende het belang van een volledige en tijdige melding van verzuim aan het RMC.

Naast knelpunten worden ook verschillende succesfactoren genoemd door de RMC-coördinatoren. Het aantal in de effectrapportages genoemde succesfactoren varieert van 0 tot 9. In de meeste effectrapportages (36) worden 1, 2 of 3 succesfactoren beschreven. Verschillende succesfactoren hebben te maken met de samenwerking binnen het RMC-netwerk. Door meerdere coördinatoren wordt gewezen op een intensievere samenwerkingsrelatie met keten-

partners, betere afspraken en afstemming, korte(re) lijnen, en een succesvolle uitvoering van gezamenlijke plannen in het kader van de VSV-convenanten. Een goede samenwerkingsrelatie tussen de verschillende netwerkpartijen draagt bij aan de realisatie van een sluitend (digitaal) systeem van melding, registratie en de doorverwijzing van VSV-ers naar andere instanties. Verschillende onderwijsinstellingen melden sneller en vollediger en de samenwerking met de IB-Groep is verbeterd. Dit leidt tot een beter zicht op verzuim en voortijdig schoolverlaten en tot meer betrouwbare gegevens.

Andere genoemde factoren wijzen op het succes van verschillende (met name preventieve) activiteiten, zoals deelname van het RMC in Zorg Advies Teams (ZAT's) op scholen en in andere overleggen in de regio gericht op zorgleerlingen, het geven van voorlichting op scholen over leerplicht, kwalificatieplicht en RMC (vergroten van de bekendheid van het RMC), het volgen en begeleiden van VMBO-(risico)leerlingen bij de overstap naar het MBO, en het geven van trainingen op scholen gericht op de persoonlijke ontwikkeling van jongeren (bijvoorbeeld sociale vaardigheidstrainingen). Om meer jongeren te kunnen begeleiden en maatwerk te kunnen bieden wordt in verschillende regio's ingezet op een (kwalitatieve) uitbreiding van trajectbegeleiding en een frequentere fysieke aanwezigheid van trajectbegeleiders op scholen.

Opvallend is dat bij de knelpunten en succesfactoren (deels) dezelfde thema's terugkeren. Bijvoorbeeld de samenwerking tussen partijen in de regio en de registratie van verzuim en voortijdig schoolverlaten komen regelmatig naar voren bij de genoemde knelpunten, maar eveneens bij de beschreven succesfactoren. Dit wijst er op dat de RMC-regio's op verschillende niveaus presteren en dat sommige regio's verder zijn dan andere regio's.

5.7 Conclusie

Vanwege vele ontbrekende gegevens en verschillen in gehanteerde definities en indelingen tussen de regio's moet een groot voorbehoud geplaatst worden bij de betrouwbaarheid van de gegevens over de behandeling en herplaatsingen van VSV-ers en moeten bepaalde resultaten slechts als een indicatie gezien worden.

Het 'herplaatsingssucces', ofwel het aantal herplaatste VSV-ers in een jaar uitgedrukt als percentage van het totaal aantal VSV-ers, per regio varieert van 8 tot 88 procent. Een meerderheid van de herplaatste VSV-ers is herplaatst naar een opleiding/onderwijs traject of naar werk.

In de helft van de RMC-regio's is het aantal herplaatste voortijdig schoolverlaters gedaald ten opzichte van 2006/2007.

Een stijging van het aantal herplaatsingen hangt niet per definitie samen met een daling van het totaal aantal voortijdig schoolverlaters en vice versa. In verschillende regio's is het aantal VSV-ers gedaald, terwijl het aantal herplaatste VSV-ers eveneens gedaald is. Het omgekeerde komt ook voor.

De regio's noemen in de effectrapportage verschillende knelpunten en succesfactoren bij de uitvoering van de RMC-functie. Genoemde knelpunten zijn onder andere het niet up to date zijn van de registratie en in relatie hiermee het niet corresponderen van de cijfers die de onderwijsinstellingen aan het RMC leveren met de cijfers van de IB-Groep, een taakverzwaring voor trajectbegeleiders vanwege steeds zwaardere en complexere problematieken bij de te begeleiden jongeren, het ontbreken van voldoende (tussentijdse) instroommomenten bij onderwijsinstellingen, en een niet optimale samenwerking binnen het regionale netwerk. Genoemde succesfactoren wijzen onder andere op een intensievere samenwerkingsrelatie en op een beter systeem van melding, registratie en doorverwijzing van VSV-ers naar andere instanties. Andere

genoemde factoren hebben te maken met het succes van verschillende (met name preventieve) activiteiten, zoals onder andere de deelname van RMC in ZAT's op scholen, het geven van voorlichting op scholen, en een (kwalitatieve) uitbreiding van trajectbegeleiding.

6 Kwalitatieve vergelijking RMC-regio's

6.1 Barometer RMC-functie

Om meer inzicht en vergelijkbaarheid te krijgen in de kwalitatieve aspecten van de RMC-functie wijzigt voor de verslagperiode 2008/2009 het doel en de opzet van de RMC-effectrapportage. In de RMC-effectrapportage 2007/2008 is reeds een nieuw onderdeel toegevoegd: de barometer RMC-functie. Het doel van de barometer is het mogelijk maken van onderlinge kwalitatieve vergelijkingen tussen en binnen de RMC-regio's. De barometer bestaat uit 15 vragen. De antwoorden op deze vragen leveren een score op en met behulp van deze score kunnen de regio's zien waar ze staan ten opzichte van andere regio's. Onderstaande tabel geeft de gemiddelde score weer ten opzichte van de norm.

Tabel 9 – Gemiddelde score barometer RMC-functie

	Norm	Gemiddelde score	Standaarddeviatie ¹
1. Melden alle scholen in uw regio hun schoolverlaters aan gemeente, RMC of IB-Groep?	Ja = 2	1,81	0,56
2. Houden alle scholen in uw regio zich aan de wettelijk vastgestelde termijnen voor het melden van (absoluut) verzuim?	Ja = 1	0,38	0,63
3. Heeft u dit jaar middelen ingezet voor het versterken van de leerplicht en/of de kwalificatieplicht?	Ja = 1	0,92	0,27
4. Gebruikt u gegevens van het digitale loket van de IB-Groep?	Ja = 1	0,90	0,46
5. Zijn er afspraken over de uitvoering van de leerplicht in uw regio?	Ja = 1	1,00	0,00
6. Heeft u een sluitende registratie van voortijdig schoolverlaters?	Ja = 2	1,04	0,95
7. Wat voor rapportcijfer geeft u voor de kwaliteit van (de samenwerking in) het netwerk dat u in stand houdt?	7 = 1 8 = 2 9 = 3	1,73	0,60
8. Zijn alle jongeren die school voortijdig verlaten (met melding) op gesprek geweest bij RMC of uw netwerkpartners?	Ja = 1	0,44	0,57
9. Hoe lang duurt het gemiddeld na registratie voordat een VSV'er een intake gesprek heeft?	Binnen 2 weken = 2 Binnen 3 weken = 1	1,39	0,71
10. Hanteert u een doelgroepenbeleid bij trajectbegeleiding en/of herplaatsing?	Ja = 2	1,01	0,96
11. Heeft u de streefdoelen van vorig jaar behaald?	Ja = 3 Een aantal = 1 Nee = 0	1,44	1,13
12. Hebben preventie projecten geleid tot vermindering van uitval?	Ja = 2	1,65	0,76
13. Volgt u herplaatste jongeren langer dan 3 maanden?	Ja = 2	1,02	0,97
14. Is uw aantal herhaalde uitvallers lager dan 10% van alle meldingen?	Ja = 1	0,72	0,45
15. Heeft u contacten met bedrijven die banen met opleiding aanbieden?	Ja = 2	1,55	0,82
Totaal score	Maximaal: 26	16,63	3,72

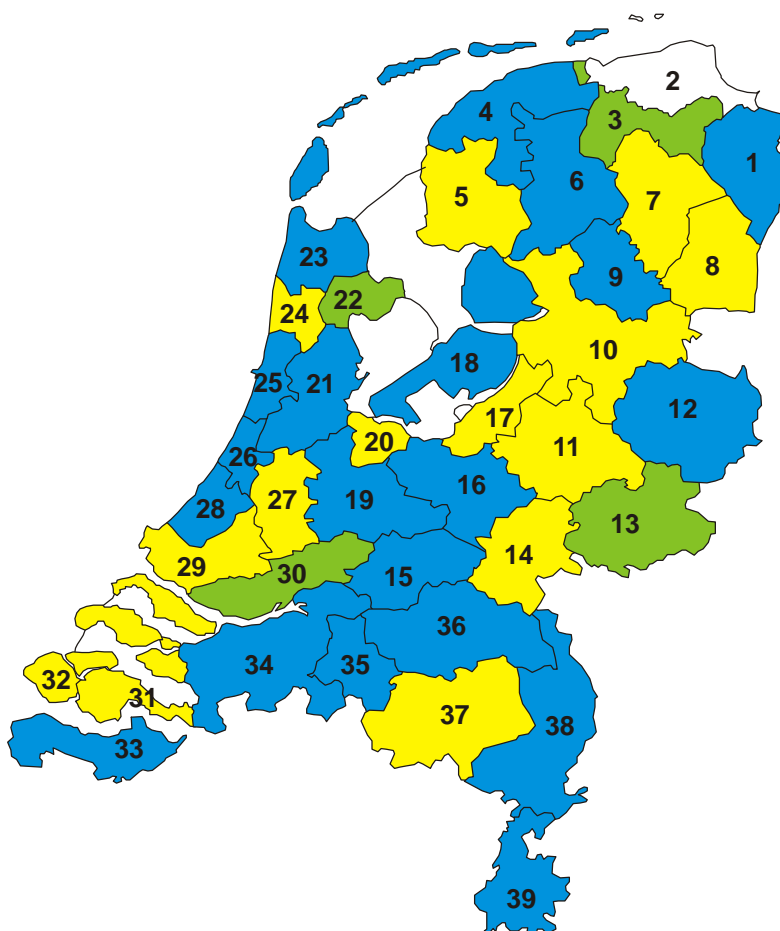
1. De standaarddeviatie is een spreidings-/concentratie maat en geeft de spreiding aan van scores t.o.v. de gemiddelde score: het betreft als het ware de gemiddelde afwijking van het gemiddelde.

Welke barometervragen bepalen het verschil tussen de RMC-regio's? De scores op de vragen 3 en 5 variëren het minst tussen de regio's (standaarddeviatie is respectievelijk 0,27 en 0,00). Bijna alle regio's geven aan dit jaar middelen ingezet te hebben voor het versterken van de leerplicht en/of kwalificatieplicht en afspraken gemaakt te hebben over de uitvoering van de leerplicht in hun regio. De scores op de vragen 6, 10, 11 en 13 verschillen het meest tussen de regio's (standaarddeviatie is respectievelijk 0,95, 0,96, 1,13 en 0,97): op deze vragen is de spreiding van de scores over de regio's ongelijkmatiger dan op de andere vragen. Het zijn dus met name de antwoorden op de vragen over het hebben van een sluitende registratie, het hanteren van een doelgroepenbeleid bij trajectbegeleiding en/of herplaatsing, het behalen van streefdoelen, en over het volgen van herplaatste jongeren langer dan drie maanden waar RMC-regio's het meest van elkaar verschillen.

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de scores per regio op de vragen in de barometer. In onderstaande figuur zijn de regio's met een totaalscore van 10 tot en met 15 op de barometer geel gekleurd, de regio's met een totaalscore van 16 tot en met 20 blauw, en de regio's met een totaalscore van 21 of hoger groen.

Figuur 1 – Totaalscore barometer RMC-functie

(geel: totaalscore 10 t/m 15, blauw: totaalscore 16 t/m 20, groen: totaalscore 21 of hoger)

* Van RMC-regio 2 zijn de scores op de vragen in de barometer RMC-functie onbekend.

6.2 Aard en kwaliteit barometer RMC-functie

De barometer RMC-functie is een instrument in ontwikkeling en heeft verbeteringen. Verschillende RMC-coördinatoren hebben voorstellen voor verbeteringen gedaan:

- Doel barometer, betekenis begrippen en (totaal)score
Het is van groot belang het doel van de barometer helder te maken en begrippen (eenduidig) te definiëren (bijvoorbeeld wat wordt verstaan onder een 'sluitende' registratie of onder 'contacten met bedrijven?'). Daarnaast moet de betekenis van de (totaal)score duidelijk zijn. In de huidige barometer wordt enkel aangegeven wat de score is als het antwoord 'ja' is. Wat is de score als het antwoord 'nee' is? Wijst een antwoord 'ja' in alle gevallen op een betere uitvoering dan het antwoord 'nee' (is het bijvoorbeeld altijd beter om een doelgroepenbeleid te hanteren bij trajectbegeleiding en/of herplaatsing)? De normering is niet voor elke vraag hetzelfde en levert een totaalscore op waarvan onduidelijk is of dit 'goed' of 'slecht' is.
- Uitzetting barometer bij deelnemende instellingen of subregio's
In de handleiding bij de RMC-effectrapportage wordt aangegeven dat regio's de vragen uit de barometer eventueel uit kunnen zetten bij de deelnemende instellingen of subregio's om zo een beeld te krijgen van hoe zij het functioneren van de RMC-functie beoordelen. De score op elke vraag moet dan voor alle deelnemende partijen worden opgeteld, gedeeld door het aantal deelnemers en ingevuld in de barometer. Enkele regio's hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt, maar vragen zich af wat deze scores betekenen (bijvoorbeeld, bij bepaalde vragen houdt een score 2 in dat het antwoord op de vraag 'ja' is, maar wat betekent het antwoord op een vraag als de verschillende instellingen en/of subregio's komen tot een score 0,75 of 1). Daarbij is het van belang dat bij de formulering van de vragen rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat meerdere partijen (o.a. onderwijsinstellingen) de vragen beantwoorden. De vragen moeten door verschillende partijen beantwoord kunnen worden.
- Uitbreiding antwoordmogelijkheden
Het merendeel van de vragen kan slechts met 'ja' of 'nee' beantwoord worden. Ja/nee-vragen geven geen ruimte voor nuanceringen. Het verdient aanbeveling de antwoordmogelijkheden uit te breiden (bijvoorbeeld door middel van een meerpuntsschaal).

6.3 Typering RMC-regio's

In paragraaf 6.1 werden de RMC-regio's onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores. De barometer is een 'zelfbeoordeling' door de regio's. In deze paragraaf vullen we de zelfbeoordeling aan met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage. Het gaat om de volgende gegevens:

- Inzet middelen: ontvangen rijksbijdrage RMC-functie, inzet middelen gericht op versterken leerplicht/kwalificatieplicht, verantwoording inzet middelen;
- Nieuwe voortijdig schoolverlaters: aantal nieuwe VSV-ers, aantal nieuwe VSV-ers in relatie tot de omvang van de regio³, toe/afname aantal nieuwe VSV-ers ten opzichte van de verslagperiode 2006/2007;

³ De effectrapportage biedt geen informatie over het aantal inwoners per RMC-regio. Omdat het bedrag dat de regio's ontvangen van het Rijk ten behoeve van de RMC-functie gebaseerd is op het aantal volwassen inwoners van de gemeenten (rekening houdend met opleidingsniveau en etnische achtergrond) wordt de 'totaal ontvangen rijksbijdrage RMC-functie' gebruikt als indicatie voor de omvang (en kenmerken) van de regio.

- Totaal voortijdig schoolverlaters: totaal aantal VSV-ers, totaal aantal VSV-ers in relatie tot de omvang van de regio, toe/afname totaal aantal VSV-ers ten opzichte van de verslagperiode 2006/2007;
- Nieuwe voortijdig schoolverlaters op basis van Onderwijsnummer: aantal nieuwe VSV-ers op basis van het Onderwijsnummer, ON-cijfers in relatie tot RMC-cijfers, aantal nieuwe VSV-ers (ON) in relatie tot de omvang van de regio, toe/afname aantal nieuwe VSV-ers (ON) ten opzichte van 2006/2007;
- Herplaatste voortijdig schoolverlaters: totaal aantal herplaatste VSV-ers, totaal aantal herplaatste VSV-ers in relatie tot het totaal aantal VSV-ers, toe/afname totaal aantal herplaatste VSV-ers ten opzichte van 2006/2007;
- Diverse overige gegevens, zoals het behalen van geformuleerde streefdoelen (aantoonbaar in effectrapportage), samenwerkingsrelatie met belangrijke partijen uit het regionale netwerk, en uitvoering 'good practices' (projecten voor specifieke doelgroepen, preventieprojecten).

We kunnen niet in absolute zin iets zeggen over de kwaliteit van de RMC-regio's. Regio's kunnen bijvoorbeeld sterk zijn met betrekking tot het herplaatsen van voortijdig schoolverlaters, maar minder sterk in het terugdringen van het aantal nieuwe VSV-ers. Het komt niet voor dat een regio op alle aspecten van de RMC-functie sterk presteert of op alle aspecten zwak. Het gaat altijd om een combinatie van sterke en minder sterke prestaties. Samengevat, de regio's zijn niet eenduidig als 'goed' of 'slecht' te typeren. We zien wel verschillen tussen de regio's.

Regio's met ontbrekende gegevens in de RMC-effectrapportage

Er is een groep regio's met ontbrekende gegevens in de effectrapportage:

- Kop van Noord-Holland;
- Zuid-Holland Oost;
- Noordoost-Brabant;
- Zuid-Holland Zuid;
- West-Brabant;
- Arnhem/Nijmegen;
- Limburg Noord;
- Agglomeratie Amsterdam;
- Limburg Zuid.

Meestal gaat het om gegevens over het aantal (nieuwe) voortijdig schoolverlaters die ontbreken in de effectrapportage en in mindere mate om gegevens met betrekking tot het aantal herplaatste VSV-ers.

De Stedendriehoek, IJsselvecht en Eem en Vallei vallen op omdat in de effectrapportages van deze regio's vooral gegevens ontbreken over het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters. Op de overige onderdelen zijn wel regionale gegevens bekend.

Nadere analyse maakt duidelijk dat met name veel informatie ontbreekt in de effectrapportages van regio's die met subregio's werken. Sommige van deze regio's rapporteren op regionaal niveau, anderen op subregionaal niveau. In beide gevallen ontbreekt informatie van één of meerdere subregio's, waardoor geen gegevens op regionaal niveau kunnen worden weergegeven. Door de ontbrekende informatie is niet bekend hoe een regio op bepaalde onderdelen presteert en blijft het totaalbeeld van de regio onduidelijk. Het ontbreken van informatie kan duiden op een registratie die niet (in alle subregio's) op orde is.

Grootstedelijke regio's

De regio's Rijnmond, Haaglanden/Westland, Utrecht en Agglomeratie Amsterdam nemen een aparte positie in. Bekend is dat de problematiek van voortijdig schoolverlaten in deze RMC-regio's complexer is dan in de overige regio's.

De regio Rijnmond presteert op een aantal aspecten minder goed dan de overige regio's (bijvoorbeeld met betrekking tot het absolute aantal (nieuwe) VSV-ers, het behalen van streefdoelen, de barometer RMC-functie), maar op een aantal andere aspecten presteert Rijnmond beter dan de rest. Rijnmond zet, in vergelijking met andere regio's, relatief veel in op het versterken van leerplicht / kwalificatieplicht en op (preventie)projecten (o.a. gericht op het voorkomen / terugdringen van voortijdig schoolverlaten) en heeft daarbij relatief veel VSV-ers herplaatst in 2007/2008.

Van de regio Amsterdam kan ten aanzien van verschillende onderdelen geen beeld verkregen worden, vanwege het ontbreken van gegevens in de effectrapportage. In vergelijking met de overige regio's heeft Amsterdam in 2007/2008 een hoog aantal VSV-ers (gebaseerd op het Onderwijsnummer) in absolute aantallen, maar ook als rekening is gehouden met de omvang van de regio. Met betrekking tot het behalen van (in de effectrapportage) gerapporteerde streefdoelen en het aantal herplaatste VSV-ers in 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007 presteert Amsterdam minder goed dan de overige regio's.

De regio's Haaglanden/Westland en Utrecht vallen in vergelijking met de overige regio's niet op. Zij presteren op de verschillende onderdelen voldoende en dus niet beter of minder goed dan andere regio's.

Regio's met een lage bevolkingsdichtheid

Verschiedende regio's met een lage bevolkingsdichtheid presteren in vergelijking met andere regio's relatief goed. Veelal bevinden deze regio's zich in het noorden, in Zeeland en in de Achterhoek. Een lage bevolkingsdichtheid hangt echter niet per definitie samen met goede prestaties. Er zijn ook 'kleine' regio's die minder goed presteren, bijvoorbeeld West-Kennemerland, Midden-Brabant en Walcheren. West-Kennemerland zet, in vergelijking met andere regio's, relatief weinig in op het versterken van leerplicht / kwalificatieplicht en op (preventie)projecten en heeft daarbij een relatief hoog aantal nieuwe VSV-ers. Midden-Brabant heeft, rekening houdend met de omvang van de regio, een relatief hoog aantal (nieuwe) voortijdig schoolverlaters in 2007/2008, in vergelijking met vorig jaar is het aantal (nieuwe) VSV-ers in deze regio toegenomen, en ten opzichte van het totaal aantal VSV-ers zijn er relatief weinig VSV-ers herplaatst. Walcheren presteert op verschillende indicatoren minder goed dan de overige regio's (zet onder andere weinig in op versterken leerplicht / kwalificatieplicht), maar heeft daarentegen (relatief) weinig nieuwe VSV-ers en dit aantal is relatief gezien sterk afgenomen ten opzichte van 2006/2007.

Door gebruik te maken van elkaars kennis en ervaringen kan de RMC-functie in alle regio's, en met name in de minder goed presterende regio's, op een hoger niveau getild worden.

6.4 Conclusie

Het doel van de barometer RMC-functie is het mogelijk maken van onderlinge kwalitatieve vergelijkingen tussen en binnen de RMC-regio's. De maximaal te behalen score op de barometer bedraagt 26. De regio's scoren tussen de 10 en 25 punten op de barometer. Een regio met

een hoge score functioneert op verschillende kwalitatieve aspecten van de RMC-functie beter dan een regio met een lage score.

De barometer is een instrument in ontwikkeling en behoeft verbetering. Door de RMC-coördinatoren genoemde verbetervoorstellen richten zich met name op een verheldering van het doel van de barometer, de betekenis van begrippen en scores, op de formulering van de vragen waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat meerdere partijen de vragen beantwoorden, en op een uitbreiding van de antwoordmogelijkheden waarmee meer ruimte voor nuanceringen wordt gecreëerd.

De barometer is een 'zelfbeoordeling' door de regio's. Deze zelfbeoordeling is aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportages (zoals inzet middelen, (nieuwe) VSV-ers, herplaatste VSV-ers, behalen streefdoelen, samenwerkingsrelatie met belangrijke partijen uit het regionale netwerk, uitvoering 'good practices'). De analyse van deze gegevens levert in absolute zin geen informatie op over de kwaliteit van de regio's. Een regio kan sterk zijn op bepaalde aspecten van de RMC-functie en minder sterk op andere aspecten. Het komt niet voor dat een regio op alle aspecten sterk presteert of op alle aspecten zwak. Kortom, de regio's zijn niet eenduidig als 'goed' of 'slecht' te typeren. De analyse brengt wel verschillen tussen de regio's naar voren. Er zijn relatief veel regio's met ontbrekende gegevens in de RMC-effectrapportage. Door ontbrekende informatie is niet bekend hoe een regio op bepaalde aspecten presteert en blijft het totaalbeeld van de regio onduidelijk. De grootstedelijke regio's en de regio's met een lage bevolkingsdichtheid nemen een aparte positie in.

7 Conclusies en aanbevelingen

In 1994 zijn door de Rijksoverheid 39 RMC-regio's gevormd waarin de registratie en de aanpak van het voortijdig schoolverlaten centraal staan. De contactgemeente, die per regio is aangegeven door de deelnemende gemeenten, coördineert de inspanningen van de diverse instanties die betrokken zijn bij de terugleiding naar school, de doorgeleiding naar een leerwerkplaats of toeleiding naar een specifiek hulpverleningstraject. De contactgemeenten moeten aan het Ministerie van OCW rapporteren over de door de RMC-functie behaalde resultaten en de stand van zaken in de regio met betrekking tot de uit te voeren functies.

Van de 39 RMC-regio's werken er 20 met subregio's. Meer dan de helft van deze regio's (13) rapporteert gezamenlijk aan het Rijk. Zeven regio's dienden per subregio een rapportage in. Over rapportagejaar 2007/2008 zijn er in totaal 54 (sub)regionale effectrapportages aangeleverd. In de RMC-effectrapportage staan vier thema's centraal: samenwerking en reikwijdte van het regionale netwerk, voortijdig schoolverlaten, inzet middelen, en behandeling en herplaatsingen. Deze vier kernthema's vormden het kader voor de beschrijving van de prestaties van de RMC-regio's. Na een algemene beschrijving van de prestaties op de kernthema's zijn de regio's onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores (een 'zelfbeoordeling' door de regio's) aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage. Deze vergelijking geeft een beeld van de verschillen tussen de regio's.

7.1 Belangrijkste conclusies

- I. De samenwerking binnen de regionale netwerken is in de meeste regio's goed. Bijna alle gemeenten, VO-instellingen en MBO-instellingen in de regio nemen deel aan het RMC-netwerk. In slechts drie regio's melden niet alle scholen hun uitvallers aan het RMC. De meest genoemde partijen uit het netwerk waarmee de samenwerking goed loopt, zijn Bureau Jeugdzorg / Jeugdhulpverlening, onderwijsinstellingen, CWI, justitie en politie, UWV en Sociale Dienst. In een minderheid van de effectrapportages worden partijen genoemd waarmee de samenwerking (nog) niet goed loopt of waarmee samenwerking gemist wordt. Het beeld bestaat echter dat de regio's investeren in het verbeteren en/of tot stand brengen van samenwerking met de betreffende partijen.
- II. Een behoorlijk aantal regio's heeft geen zicht op het aantal nieuwe VSV-ers en/of het totaal aantal VSV-ers in de verslagperiode 2007/2008. Dit is een negatief gegeven op zichzelf, want het betekent dat er geen goede registratie is in de betreffende regio's. In het merendeel van de regio's, waarvan de RMC-cijfers wel bekend zijn, is zowel het aantal nieuwe VSV-ers als het totaal aantal VSV-ers afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit beeld wordt bevestigd door de VSV-cijfers die gebaseerd zijn op het Onderwijsnummer. Er bestaan echter grote verschillen tussen de VSV-cijfers gepresenteerd in de RMC-effectrapportages en de VSV-cijfers gebaseerd op het Onderwijsnummer. Ondanks deze verschillen en de vele ontbrekende VSV-cijfers in de effectrapportages is de algemene conclusie met betrekking tot het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten voorzichtig positief.

- III. Om in de periode 2007/2008 tot en met schooljaar 2010/2011 een reductie van 40 procent van het aantal nieuwe VSV-ers te realiseren ten opzichte van het aantal VSV-ers in het schooljaar 2005/2006, heeft het Ministerie van OCW in alle 39 RMC-regio's convenanten afgesloten met contactgemeenten en onderwijsinstellingen in het VO en MBO. In de effectrapportage is gevraagd naar de voortgang van de maatregelen uit de convenanten. Van een groot aantal convenantmaatregelen is de voortgang niet bekend, enerzijds omdat niet alle convenantmaatregelen in de effectrapportages worden beschreven en anderzijds omdat niet bij alle in de effectrapportage genoemde maatregelen de stand van zaken vermeld wordt. Een veel genoemde reden hiervoor is dat de periode tussen de ondertekening van het convenant en het indienen van de effectrapportage te kort is om al iets te kunnen zeggen over de voortgang. Bij een derde van de genoemde convenantmaatregelen wordt aangegeven dat deze in uitvoering zijn en voor een vijfde worden voorbereidende werkzaamheden verricht.
- IV. In totaal hebben de regio's ruim 29 miljoen euro van het Rijk ontvangen voor de RMC-functie. De regio's hebben het meeste geld besteed aan trajectbegeleiding en versterking van de leerplicht / kwalificatieplicht. De uitvoering van de leerplicht / kwalificatieplicht wordt door veel regio's versterkt door uitbreiding van de formatie voor leerplicht, kwalificatieplicht en/of RMC en door het intensiveren van de samenwerking in de regio onder andere door regionale afspraken te maken en/of een regionaal registratiesysteem op te zetten. Een deel van de rijksbijdrage RMC-functie wordt ingezet voor de uitvoering van (preventie)projecten. In de effectrapportages wordt een groot aantal 'good practices' beschreven. De meeste voorkomende thema's, waar deze good practice projecten zich op richt(t)en zijn: intensieve begeleiding van jongeren bij hun voorbereiding op (de terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide, versterking van de samenwerking tussen ketenpartners en afstemming van de aanpak, bevordering van de doorstroom / overstap VMBO-MBO, start van jongerenloketten, bewerkstelligen van een sluitende registratie, en verbetering van de zorgstructuur.
- V. Vanwege vele ontbrekende gegevens en verschillen in gehanteerde definities en indelingen tussen de regio's moet een groot voorbehoud geplaatst worden bij de betrouwbaarheid van de gegevens over de behandeling en herplaatsingen van voortijdig schoolverlaters. Het 'herplaatsingssucces' (het aantal herplaatste VSV-ers in een jaar uitgedrukt als percentage van het totaal aantal VSV-ers) per regio varieert van 8 tot 88 procent. Een meerderheid van de herplaatste VSV-ers is herplaatst naar een opleiding / onderwijstraject of naar werk. In de helft van de RMC-regio's is het aantal herplaatste voortijdig schoolverlaters gedaald ten opzichte van vorig jaar. Een stijging van het aantal herplaatsingen hangt niet per definitie samen met een daling van het totaal aantal voortijdig schoolverlaters en vice versa. In verschillende regio's is het aantal herplaatste VSV-ers gestegen, terwijl ook het totaal aantal voortijdig schoolverlaters een stijging laat zien. Het omgekeerde komt ook voor.
- VI. De regio's noemen in de effectrapportage verschillende knelpunten en succesfactoren bij de uitvoering van de RMC-functie. Genoemde knelpunten zijn onder andere het niet up to date zijn van de registratie en in relatie hiermee het niet corresponderen van de cijfers die de onderwijsinstellingen aan het RMC leveren met de cijfers van de IB-Groep, een taakverzwaring voor trajectbegeleiders vanwege steeds zwaardere en complexere problematieken

bij de te begeleiden jongeren, het ontbreken van voldoende (tussentijdse) instroommomenten bij onderwijsinstellingen, en een niet optimale samenwerking binnen het regionale netwerk. Genoemde succesfactoren wijzen onder andere op een intensievere samenwerkingsrelatie en op een beter systeem van melding, registratie en doorverwijzing van VSV-ers naar andere instanties. Andere genoemde factoren hebben te maken met het succes van verschillende (met name preventieve) activiteiten, zoals onder andere de deelname van RMC in ZAT's op scholen, het geven van voorlichting op scholen, en een (kwalitatieve) uitbreiding van trajectbegeleiding. Opvallend is dat bij de knelpunten en succesfactoren (deels) dezelfde thema's terugkeren. De registratie van verzuim en voortijdig schoolverlaten bijvoorbeeld wordt in de ene regio als knelpunt ervaren, maar bij een andere regio als succesfactor. Dit maakt duidelijk dat de RMC-regio's op verschillende niveaus presteren en dat sommige regio's verder zijn dan andere regio's.

VII. Het doel van de barometer RMC-functie is het mogelijk maken van onderlinge kwalitatieve vergelijkingen tussen en binnen de RMC-regio's. De maximaal te behalen score op de barometer bedraagt 26. De regio's scoren tussen de 10 en 25 punten op de barometer. Een regio met een hoge score functioneert op verschillende kwalitatieve aspecten van de RMC-functie beter dan een regio met een lage score. Met name de volgende vragen bepalen het verschil tussen de regio's: 'heeft u de streefdoelen van vorig jaar behaald?', 'volgt u herplaatste jongeren langer dan 3 maanden?', 'hanteert u een doelgroepenbeleid bij trajectbegeleiding en/of herplaatsing?', en 'heeft u een sluitende registratie van voortijdig schoolverlaters?'. De antwoorden op deze vragen variëren het meest tussen de regio's.

VIII. De RMC-regio's zijn onderling met elkaar vergeleken op basis van de barometerscores (een 'zelfbeoordeling' door de regio's) aangevuld met 'harde' gegevens die zijn weergegeven in de effectrapportage (zoals inzet middelen, (nieuwe) VSV-ers, herplaatste VSV-ers, behalen streefdoelen, samenwerkingsrelatie met belangrijke partijen uit het regionale netwerk, uitvoering 'good practices'). De analyse van deze gegevens levert in absolute zin geen informatie op over de kwaliteit van de regio's. Een regio kan sterk zijn op bepaalde aspecten van de RMC-functie en minder sterk op andere aspecten. Het komt niet voor dat een regio op alle aspecten sterk presteert of op alle aspecten zwak. Kortom, de regio's zijn niet eenduidig als 'goed' of 'slecht' te typeren. De analyse brengt wel verschillen tussen de regio's naar voren. Er zijn relatief veel regio's met ontbrekende gegevens in de RMC-effectrapportage. Door ontbrekende informatie is niet bekend hoe een regio op bepaalde aspecten presteert en blijft het totaalbeeld van de regio onduidelijk. De grootstedelijke regio's en de regio's met een lage bevolkingsdichtheid nemen een aparte positie in.

7.2 Conclusies en aanbevelingen rapportagemodel

I. Twijfels over de betrouwbaarheid van de gegevens spitsen zich met name toe op het onderdeel behandeling en herplaatsingen van voortijdig schoolverlaters. Het merendeel van de RMC-regio's hanteert een (van de RMC-effectrapportage) afwijkende registratiemethode en/of heeft (als gevolg daarvan) geen zicht op bepaalde categorieën voortijdig schoolverlaters. Om in de toekomst ontbrekende antwoorden in de effectrapportage te voorkomen, moet ruim van te voren bij de regio's bekend zijn welke gegevens benodigd zijn om de effectrapportage te kunnen invullen. De regio's moet de mogelijkheid worden geboden om (als nodig) de administratie en registratie aan te passen aan de gevraagde gegevens.

De twijfels over de betrouwbaarheid worden vooral veroorzaakt door de verschillende definities die de regio's gehanteerd hebben bij het invullen van de effectrapportage. Door het ontbreken van heldere definities in (de handleiding bij) de effectrapportage zijn bepaalde vragen door de regio's verschillend geïnterpreteerd. Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van gegevens te verhogen, moeten begrippen helder en eenduidig gedefinieerd worden.

- II. In de effectrapportage 2007/2008 is een nieuw onderdeel toegevoegd: de barometer RMC-functie. Doel van de barometer is onderlinge kwalitatieve vergelijkingen tussen en binnen de RMC-regio's mogelijk te maken. De barometer is een instrument in ontwikkeling en heeft verbeteringen. De meeste barometervragen zijn ja/nee-vragen. Dergelijke vragen geven geen ruimte voor nuanceringen en daarom verdient het aanbeveling de antwoordmogelijkheden uit te breiden (bijvoorbeeld door middel van een meerpuntsschaal).

De noodzaak van een heldere en eenduidige definiëring van begrippen geldt uiteraard ook voor de barometervragen. Daarbij moet de betekenis van de te behalen scores duidelijk zijn. In de effectrapportage 2007/2008 wordt bij het merendeel van de vragen enkel aangegeven wat de score is als de vraag bevestigend wordt beantwoord, maar niet wat de score is bij het antwoord 'nee'.

De barometervragen kunnen door de contactgemeente worden uitgezet bij de deelnemende instellingen en/of subregio's om zo een beeld te krijgen van hoe zij het functioneren van de RMC-functie beoordelen. Om de kwaliteit van de informatie te verhogen, moet bij de formulering van de barometervragen en bij de toekenning van scores rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat meerdere partijen de vragen beantwoorden.

Literatuur en documentatie

Buijtenen, H. van & Velthoen, H. (2008). *Dossier Leerplicht, Kwalificatieplicht en RMC 2008*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Eimers, T., Amelsvoort, J. van, Roelofs, M. & Schuit, H. (2009). *Tussenevaluatie invoering kwalificatieplicht*. Nijmegen: Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA).

Meng, C., Coenen, J., Ramaekers, G. & Büchner, C. (2009). *Zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties*. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2007). *Factsheet Voortijdig schoolverlaten*.

Bijlagen

Bijlage 1 – Voortijdig schoolverlaters en herplaatsingen per RMC-regio

Regio	Naam	Streefdoel aantal nieuwe VSV-ers 07/08	Aantal nieuwe VSV-ers 07/08	Aantal nieuwe VSV-ers 06/07	Toe- of afname ten opzichte van 06/07	Totaal aantal VSV-ers 07/08	Aantal herplaatste VSV-ers 07/08	Herplaatsings- succes ¹	Streefdoel aantal nieuwe VSV-ers 08/09
1	Oost-Groningen	490	371	729	-358	1642	136	8	394
2	Noord-Groningen-Eemmond	450	320	480	-160	331	183	55	320
3	Centraal en Westelijk Groningen	1500	1052	1477	-425	1138	1190	105	900
4	Friesland Noord	348	386	348	38	676	285	42	575
5	Zuidwest Friesland	251	344	347	-3	344	232	67	282
6	Friesland Oost (Friese Wouden)		694	683	11	1198	549	46	601
7	Noord - en Midden Drenthe		432	568	-136	644	430	67	540
8	Zuidoost Drenthe	650	572	730	-158	904	254	28	950
9	Zuidwest Drenthe	460	488	571	-83	608	411	68	439
10	IJsselvecht			1340		1471	1095	74	1324
11	Stedendriehoek	1460		1116		3783	535	14	1152
12	Twente		1674	1839	-165	2342	2059	88	
13	Achterhoek	855	806	905	-99	806	699	87	797
14	Arnhem/Nijmegen			2603			2162		1507
15	Rivierenland	1000	1186	1324	-138	3081	336	11	1500
16	Eem en Vallei			1302		1232	834	68	
17	Noordwest Veluwe	250	337	254	83	1306	384	29	540
18	Flevoland		1066	1000	66	3060	562	18	809
19	Utrecht	2458	1944	2671	-727	7137	1109	16	2184
20	Gooi en Vechtstreek	560	556	622	-66	1801	491	27	501
21	Agglomeratie Amsterdam			4066			2133		6500
22	West-Friesland	580	383	411	-28	958	312	33	520
23	Kop van Noord-Holland	516		459					460
24	Noord-Kennemerland	780	723	857	-134	1806	464	26	699
25	West-Kennemerland		965	1284	-319	1182	775	66	717
26	Zuid-Holland Noord	1106	1475	1841	-366	2739	600	22	1209
27	Zuid-Holland Oost	1420		972					
28	Haaglanden/Westland		3729	3956	-227	8839	5912	67	
29	Rijnmond		3355	4355	1000	10275	2061	20	
30	Zuid-Holland Zuid			1104					
31	Oosterschelde	435	461	494	-33	772	369	48	379
32	Walcheren		242	386	-144	479	239	50	333
33	Zeeuwsch-Vlaanderen		209	260	-51	321	125	39	236
34	West-Brabant			3377			1142		
35	Midden-Brabant		1730	1253	477	3500	370	11	1374
36	Noordoost-Brabant			3824		5138	1343	26	
37	Zuidoost-Brabant		2563	3348	-785	5414	2083	39	1636
38	Limburg Noord			1271			984		1122
39	Limburg Zuid			1516			946		1111

1. Herplaatsingssucces: het aantal herplaatste VSV-ers in een jaar uitgedrukt als percentage van het totaal aantal VSV-ers.

- Sommige regio's hebben per subregio een RMC-effectrapportage ingediend. Om de totalen per (gehele) RMC-regio te krijgen, zijn de aantallen van de subregio's opgeteld. Als het aantal van een of meerdere subregio's binnen de RMC-regio niet bekend is, is ook geen totaal aantal voor de betreffende RMC-regio weergegeven.

Bijlage 2 – Vergelijking aantal VSV-ers in RMC-effectrapportage en aantal VSV-ers op basis van Onderwijsnummer

Regio	Naam	Aantal nieuwe VSV-ers RMC 07/08	Aantal nieuwe VSV-ers ON 07/08	Verschil 07/08: RMC-cijfers min ON-cijfers	Aantal nieuwe VSV-ers RMC 06/07	Aantal nieuwe VSV-ers ON 06/07	Verschil 06/07: RMC-cijfers min ON-cijfers.
1	Oost-Groningen	371	388	-17	729	441	288
2	Noord-Groningen-Eemmond	320	281	39	480	273	207
3	Centraal en Westelijk Groningen	1052	734	318	1477	814	663
4	Friesland Noord	386	741	-355	348	879	-531
5	Zuidwest Friesland	344	350	-6	347	325	22
6	Friesland Oost (Friese Wouden)	694	677	17	683	743	-60
7	Noord - en Midden Drenthe	432	451	-19	568	483	85
8	Zuidoost Drenthe	572	460	112	730	504	226
9	Zuidwest Drenthe	488	297	191	571	325	246
10	IJsselvecht		974		1340	1151	189
11	Stedendriehoek		1180		1116	1203	-87
12	Twente	1674	1532	142	1839	1596	243
13	Achterhoek	806	693	113	905	832	73
14	Arnhem/Nijmegen		1909		2603	2122	481
15	Rivierenland	1186	748	438	1324	796	528
16	Eem en Vallei		1834		1302	2051	-749
17	Noordwest Veluwe	337	569	-232	254	647	-393
18	Flevoland	1066	1605	-539	1000	1686	-686
19	Utrecht	1944	2640	-696	2671	2820	-149
20	Gooi en Vechtstreek	556	750	-194	622	875	-253
21	Agglomeratie Amsterdam		4777		4066	5208	-1142
22	West-Friesland	383	696	-313	441	758	-317
23	Kop van Noord-Holland		527		459	515	-56
24	Noord-Kennemerland	723	912	-189	857	947	-90
25	West-Kennemerland	965	1140	-175	1284	1297	-13
26	Zuid-Holland Noord	1475	1204	271	1841	1229	612
27	Zuid-Holland Oost		1090		972	1162	-190
28	Haaglanden/Westland	3729	3389	340	3956	3840	116
29	Rijnmond	3355	5211	-1856	4355	5586	-1231
30	Zuid-Holland Zuid		1554		1104	1676	-572
31	Oosterschelde	461	476	-15	494	469	25
32	Walcheren	242	391	-149	386	432	-46
33	Zeeuwsch-Vlaanderen	209	270	-61	260	269	-9
34	West-Brabant		2250		3377	2213	1164
35	Midden-Brabant	1730	1323	407	1253	1502	-249
36	Noordoost-Brabant		1609		3824	1899	1925
37	Zuidoost-Brabant	2563	1957	606	3348	2090	1258
38	Limburg Noord		1173		1271	1247	24
39	Limburg Zuid		1842		1516	2076	-560

- Sommige regio's hebben per subregio een RMC-effectrapportage ingediend. Om de totalen per (gehele) RMC-regio te krijgen, zijn de aantallen van de subregio's opgeteld. Als het aantal van een of meerdere subregio's binnen de RMC-regio niet bekend is, is ook geen totaal aantal voor de betreffende RMC-regio weergegeven.

Bijlage 3 – Barometer RMC-functie per regio

Regio	Naam	Vragen Barometer RMC-functie															Totaal
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Oost-Groningen	2	0	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	0	1	2	19
2	Noord-Groningen-Eemsmond																
3	Centraal en Westelijk Groningen	2	1	1	1	1	2	2	1	2	2	3	2	2	1	2	25
4	Friesland Noord	2	0	1	0	1	2	2	0	1	2	3	0	2	1	0	17
5	Zuidwest Friesland	2	0	1	1	1	0	1	0	0	0	3	2	0	1	2	14
6	Friesland Oost (Friese Wouden)	2	1	0	1	1	0	2	0	0	2	1	2	2	0	2	16
7	Noord - en Midden Drenthe	2	0	1	1	1	0	2	0	0	0	0	2	2	1	2	14
8	Zuidoost Drenthe	2	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	2	10
9	Zuidwest Drenthe	2	0	1	1	1	2	2	1	0	0	1	2	2	1	2	18
10	IJsselvecht	2	1	1		1	0	1	1	1	2	1		2		2	15
11	Stedendriehoek	1,3	0	1	0,7	1	0,7	2	0	1	0,7	1,7	1,3	0,7	0,5	2	14,3
12	Twente	2	1,2	1	1,2	1	1,7	1,8	1	1,5	1,2	1,3	2	1,8	0,8	1,5	19,8
13	Achterhoek	2	1	1	0	1	1	3	1	2	0	3	2	1	1	2	21
14	Arnhem/Nijmegen	1	0	1	1	1	1	1,5	0	1,5	1	2	2	1	1	1	15
15	Rivierenland	2		1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2		2	20
16	Eem en Vallei ¹	2	0	1	1	1	0	2	0	2	1	3	2	1,5	1	2	19
17	Noordwest Veluwe	1	0	1	1	1	1	1	0	2	1	1	2	2	1	0	15
18	Flevoland	2	0	1	1	1	2	2	0	2	0	1	2	0	0	2	16
19	Utrecht	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	18
20	Gooi en Vechtstreek	2	0	1	1	1	2	2	0	1	0	1	2	0	1	0	14
21	Agglomeratie Amsterdam	1,5	0,5	1	1	1	1	1,5	0,8	1,8	1,8	1	1,5	1	1	1,5	16,8
22	West-Friesland	2	0	0	1	1	2	3	1	1	2	1	2	2	1	2	21
23	Kop van Noord-Holland	2	0	1	1	1	2	3	1	2	0	3	2	0	0	0	18
24	Noord-Kennemerland	2	0	1	1	1	0	2	0	1	2	0	0	0	0	2	12
25	West-Kennemerland	2	0	1	0	1	2	2	1	2	2	1	0	2	1	2	19
26	Zuid-Holland Noord	2	0	1	1	1	0	3	0	2	0	1	2	2	0	2	17
27	Zuid-Holland Oost	2	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	2	11
28	Haaglanden/Westland	2	0	1	1	1	0	2	0	2	2	1	2	0		2	16
29	Rijnmond	2	0	1	1	1	1	2	0	0	0	0		0	1	2	11
30	Zuid-Holland Zuid	2	1	1	1	1	0	2	1	2	2	1	2	2	1	2	21
31	Oosterschelde	2	0	1	0	1	0	1	0	2	0	0	2	2	1	2	14
32	Walcheren	2		1	1	1	0	1	0	2	0	1	2	0	0	2	13
33	Zeeuwsch-Vlaanderen	2	1	0	1	1		2	1	2	0	1	2	0	1	2	16
34	West-Brabant	2	1	1	1	1	2	1	0	2	0	1	2	0	0	2	16
35	Midden-Brabant	2	0	1	1	1	0	1	0	2	2	3	2	0	0	2	17
36	Noordoost-Brabant (alleen subr. 's Hertogenbosch)	2	0	1	1	1	2	2	0	2	2	0	2	0	0	2	17
37	Zuidoost-Brabant	2	0	1	1	1	0	1	0	1	2	0	2	0	1	0	12
38	Limburg Noord			1	1	1		1	1	2	1	2	2	1	2	17	
39	Limburg Zuid	1,3	0,3	0,7	1	1	2	1,3	0,3	1	1,3	3	1,3	0,7	0,7	0	16

1. Sommige regio's hebben per subregio een RMC-effectrapportage ingediend. Om een score voor de (gehele) RMC-regio te krijgen, zijn de scores van de subregio's opgeteld en gedeeld door het aantal subregio's dat een score heeft ingevuld in de barometer. Door het ontbreken van scores bij een of meerdere subregio's kan de totaalscore van een RMC-regio afwijken van de optelsom van de afzonderlijke scores (per vraag).

Bijlage 4 – Good practices projecten en good practices preventie

Thema's waarop de '*good practices projecten*' en de '*good practices preventie*' betrekking hebben:

1. Intensieve begeleiding van jongeren bij hun voorbereiding op (de terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide (duale trajecten);
2. Versterking van de samenwerking tussen de ketenpartners en een afstemming van de aanpak (onderwijs, hulpverlening, arbeid);
3. Bevordering van de doorstroom VMBO-MBO;
4. Start van jongerenloketten (laagdrempelig, plaats waar jongeren en betrokkenen terecht kunnen);
5. Bewerkstelligen van een sluitende registratie (het in beeld brengen en opsporen van jongeren die geen startkwalificatie hebben en het opschonen van de bestanden);
6. Verbetering van de zorgstructuur onder andere door middel van Zorg Advies Teams (ZAT's).
7. Overig

Good practices projecten

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Pilot EVC voor werkende jongeren	EVC werkende jongeren en resterende traject richting startkwalificatie in beeld brengen.	1: Oost-Groningen	1
Kwalificatieplicht Werkpleinen	Duale trajecten werven en jongeren herplaatsen naar opleiding/werk.	2: Noord-Groningen-Eemsmond	1
Gegevensuitwisseling IB-Groep	Opschonen registratiesysteem door bestandvergelijking.	3: Centraal en Westelijk Groningen	5
RMC-consultatieteam	Bespreken jongeren in leerplichtige leeftijd vanaf 12 jaar die naar het VO gaan (jongeren die vastlopen in het onderwijs).	4: Friesland Noord	6
Jongerenloket	Adequate bemiddeling van jongeren naar scholing en/of werktraject.	5: Zuid-West Friesland	4
Sluitende aanpak Wajong	Door middel van samenwerking tussen ketenpartners problemen van (potentiële) 'Wajongere' tijdens traject naar opleiding/werk oplossen.	6: Friese Wouden	2
WorkSkills	Jongeren begeleiden bij voorbereiding op (terugkeer naar) onderwijs, arbeidsmarkt of een combinatie van beide.	6: Friese Wouden	1
Jongerenpunt Heerenveen	Door versterken van ketensamenwerking een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie van jongeren bewerkstelligen.	6: Friese Wouden	2
Pilot Handel	Opsporen mogelijke VSV-ers en voorkomen hiervan door middel van overleg CWI, Drenthe College afdeling Handel en RMC.	8: Zuidoost Drenthe	2
Preventieproject overstap VO-MBO	Begeleiden overstappers VO-MBO (trajectbegeleiding RMC in zomer, controle op inschrijvingen MBO).	9: Zuidwest Drenthe	3
De Overstap	Aansluiting VMBO-MBO, alle VMBO-gediplomeerden naar een vervolgopleiding.	11: Stedendriehoek	3
Onderwijszorgloket regio Apeldoorn	Harmonisering van bestaande indicatie- en verwijzingstrajecten.	11: Stedendriehoek	1
Actieteam	Een actieteam (CWI, ROC, W&B, ATC en RMC) bemiddelt jongeren zonder startkwalificatie naar school, (leerwerk)banen of zorg.	12: Twente	1/2
Project 'Anpakkn'	Begeleidingstrajecten ontwikkelen die zo min mogelijk gehinderd worden door verschillen in regelgeving, financiering of werkprocessen (gericht op jongeren met zware meervoudige problematiek).	12: Twente	1/6
'Scoren door scholing'	Initiatief van FC Twente en gemeente Hengelo gericht op jongeren die niet precies weten wat ze willen; aanbieden keuzeprogramma's (VSV voorkomen en jeugdwerkloosheid aanpakken).	12: Twente	1
Kapstokprojecten	Werk, leren en zorg in beschermde strak gestuurde setting voor zeer moeilijk bemiddelbare jongeren.	12: Twente	1
Professionalisering ZAT's VO	Verbeteren werkwijze ZAT's op VO.	12: Twente	6
JOUW Unit	Jongerenloket voor scholing en werk, integrale aanpak vanuit onderwijs- en arbeidsmarktpartijen.	13: Achterhoek	4

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
'De Graafschap helpt scoren'	Met behulp van sport jongeren (alsnog) motiveren om een startkwalificatie te halen.	13: Achterhoek	1
Sluitende keten	Monitoren alle overstappers van VMBO naar MBO.	14: Arnhem/Nijmegen	3
Flex College Nijmegen	Opvangen alle 'bijna VSV-ers' in een complete opvangstructuur op ieder mogelijk niveau van het VO en zo snel mogelijk weer terugleiden naar het regulier VO.	14: Arnhem/Nijmegen	1/6
Ketenaanpak VSV-ers en risicjongeren: biedt jongeren meer kans!	Sluitende aanpak tussen instellingen die met (dreigende) VSV-ers vanaf 16 jaar werken (ketenregie, regionaal multidisciplinair team, maatwerkactiviteiten, e.d.).	15: Rivierenland	2
Screening VSV Amersfoort 2008	In beeld brengen van jongeren waarvan bij de gemeente niets bekend is en die mogelijk tot de doelgroep VSV-ers behoren, aanbod van begeleiding richting opleiding of ander traject.	16: Eem en Vallei	1/5
Sluitende aanpak Jongeren Opleiding Werk (SJOW)	In een netwerk jongeren 'opsporen' die niet naar school gaan en niet werken, bespreking in maandelijks overleg.	17: Noordwest Veluwe	2/5
FlevoTalent junior	Verwerven van leerbanen.	18: Flevoland	1
Jongerenloket	Samenwerking CWI, gemeente en ROC gericht op toeleiding van RMC-jongeren naar onderwijs en/of arbeid.	18: Flevoland	4
Streetwise	Benaderen groep (onbekende) jongeren, gericht op terugleiden naar school en/of werk.	18: Flevoland	1
Casuïstiek	Gezamenlijk overleg met GGD, SMW, MW, AMK, scholen PO/VO, jeugdwerker, politie en BJZ gericht op verkrijgen van regie over de problematiek.	18: Flevoland	2
Back On Track	Begeleiden risicjongeren in samenwerking tussen politie, BJZ, SCW en gemeente.	18: Flevoland	1/6
Fysiek Mentale Weerbaarheidstraining	Versterken van de weerbaarheid (combinatie fysiek en mentaal).	18: Flevoland	1
Nieuwe vestigers (Utrecht Stad)	In beeld brengen jongeren (vanaf ca. 17/18 jaar) die in Utrecht komen wonen en geen startkwalificatie hebben en zo mogelijk begeleiden naar school en/of werk.	19: Utrecht	1/5
Website RMC (Westelijk Weidegebied)	Bevorderen melden leerlingen gegevens door scholen aan gemeenten, uniformering leerplichtbeleid en informatieverstrekking (d.m.v. websites over leerplicht en VSV).	19: Utrecht	5
Pak je kans	Begeleiden 20 jongeren door RMC, 12 weken met beroepenoriëntatie, stages, meelopen bij opleidingen op het ROC en assessment.	20: Gooi en Vechtstreek	1
Educatimeter	Een test die inzicht geeft in: capaciteiten, persoonlijkheidskenmerken en beroepscompetenties van jongeren.	20: Gooi en Vechtstreek	1
Jongerenloketoverleg	Maandelijks overleg tussen RMC, ROC, MKB en CWI over de ontwikkelingen op het gebied van voortijdig schoolverlaten.	20: Gooi en Vechtstreek	2/4

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Zorg op maat	De zorgstructuur verbeteren, samen met het samenwerkingsverband VO/SVO is de gemeente/RMC-functie opdrachtgever van het project en neemt deel aan de stuurgroepen.	21: Agglomeratie Amsterdam	6
Jongerenloket	Een laagdrempelige voorziening waarbij er begeleiding is van VSV-ers	21: Agglomeratie Amsterdam	4
Waterland Talentbaan	Jongeren worden d.m.v. een baan (waarin ze arbeidscompetenties kunnen opdoen en inhoudelijk begeleid worden op o.a. sociale vaardigheden en opleiding/beroepkeuze) begeleid naar een reguliere baan of opleiding.	21: Agglomeratie Amsterdam	1
Jongerenloket	Een loket waar jongeren tot 27 jaar terecht kunnen voor begeleiding en advies naar werk en/of opleiding.	21: Agglomeratie Amsterdam	4
Geïntegreerde dienstverlening	Dienstverlening op elkaar afstemmen en naast elkaar laten verlopen. LP, RMC, GSD, CWI, UWV, Bureau Werk, Activa, Baanstede, Rentree.	21: Agglomeratie Amsterdam	2/5
Pilot 100% op twee MBO-instellingen	In beide pilots zet de school in op een sluitende registratie en afhandeling van ongeoorloofd verzuim in combinatie met een sluitende zorgstructuur voor studenten met problemen. Bij de benadering van verzuimende leerlingen wordt geen onderscheid gemaakt naar leerplichtige en bovenleerplichtige leerlingen; de school neemt verantwoordelijkheid voor de schoolloopbaan van elke leerling.	21: Agglomeratie Amsterdam	5/6
TALENTbanen	Jongeren in een zorgelijke situatie perspectief bieden op opleiding of werk (jongeren bewegen naar het jongerenloket waar de mogelijkheid van een talentbaan wordt aangeboden).	22: West-Friesland	1/4
Netwerk 12+	Samenwerking tussen organisaties over jongeren in zorgelijke situatie. 6 wekelijkse casusbespreking en afstemming (RMC, leerplicht, BJZ, AMW, MEE, Politie, Halt, Sportopbouw, JGZ).	22: West-Friesland	2
Jongerenloket	Jongeren die zich bij het CWI/UWV melden worden bij het jongerenloket doorverwezen naar de juiste partner	22: West-Friesland	4
Jongeren centraal	Ondersteunen geïntegreerde dienstverlening. Alle gebruikers betrokken bij jongerenloket, netwerk12+ en TALENTbanen communiceren met elkaar door dit systeem en kunnen taken aan elkaar doorgeven. Resultaten zijn in beeld	22: West-Friesland	2/5
Aansluiting VMBO-MBO	Goede overstap, begeleiding na examen	23: Kop van Noord-Holland	3
Instreamklas	Leerlingen (16 tot 23) zonder startkwalificatie die een tijdje hebben gewerkt terugleiden naar een vorm van onderwijs.	24: Noord-Kennemerland	1
Jong en Ondernemend	Onderwijsprogramma en ondernemerstraject gericht op het behalen van een startkwalificatie en het starten van eigen bedrijf.	25: West-Kennemerland	1

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Ons platform	Creëren van optimale condities om de overstap van VMBO-MBO-HBO soepel te laten verlopen (sluitend netwerk).	26: Zuid-Holland Noord	2/3/5
Jongerenloket	Wanneer jongeren zich aanmelden bij het loket krijgen ze begeleiding totdat ze werk of opleiding gevonden hebben.	26: Zuid-Holland Noord	1/4
Uitbreiding RMC-trajectbegeleiding	Het aanbieden van extra begeleiding aan jongeren: huisbezoeken, samenwerking met scholen op het gebied van verzuim melding, en intensieve trajectbegeleiding.	27: Zuid-Holland Oost	1
Extra Ondersteuning begeleiding VSV-ers multidisciplinair team	Jongeren die eerst nog het leven op de rails moeten krijgen voordat ze naar school gaan, begeleiden met behulp van een multidisciplinair team.	27: Zuid-Holland Oost	1/2
Opsporen niet-leerplichtige jongeren	D.m.v. een rechtstreekse benadering controleren waarom een voortijdig schoolverlater niet naar school gaat (huis bezoeken)	27: Zuid-Holland Oost	5
Opsporing uit beeld geraakte jongeren	Informatie op orde brengen, waardoor alle VSV-ers bekend worden. Deze zijn gemaild, bij geen reactie thuis opgezocht.	28: Haaglanden / Westland	5
Leerwerkcentrum Zoetermeer	D.m.v. beroepsoriëntatie, Sociale Vaardigheidstraining, testen, praktijktraining en stage VSV-ers en werkeloze jongeren toeleiden naar startkwalificatie.	28: Haaglanden / Westland	1
Team Jongeren actief	Samenwerkingsverband tussen organisaties om VSV-ers op te sporen, te ondersteunen en te begeleiden.	29: Rijnmond	1/2/5
Yo Capelle Yo	Jongeren met multiproblematiek begeleiden naar werk en/of scholing	29: Rijnmond	1
Stadsmentoraat	VSV-ers met meervoudige problematiek die belemmerd zijn om terug naar school te gaan worden intensief gecoached vanuit de thuissituatie door een mentor in de wijk.	29: Rijnmond	1
Steunpunt Jongeren NWN	Start Jongerenloket. Uitvoeren verkenning naar de mogelijkheden en besluitvorming door alle betrokken partijen (RMC, CWI, UWV, gemeenten).	29: Rijnmond	4
RMC scout	In beeld brengen van onbekende jongeren in RMC-administratie tussen de 18 en 23 d.m.v. huisbezoeken.	29: Rijnmond	5
Verzuimbegeleiding AKA	Terugdringen verzuim bij AKA niveau 1.	30: Zuid-Holland Zuid	1/5
Poortwachter VAVO	Toelating van studenten tot de VAVO met behulp van een goede toets.	30: Zuid-Holland Zuid	1
Jongerenloket	Sluitende aanpak, ketenbenadering. Afspraken over melding en casusbespreking via multidisciplinaire teams.	31: Oosterschelde	2/4/5/6
Zeeuws Netwerk Loopbaanadviseurs	Netwerkfunctie van de 3 RMC's op regionaal en provinciaal niveau, waardoor een samenhang in de bestrijding van VSV ontstaat (herplaatsen (dreigende) VSV-ers). Sluitende aanpak VSV-ers.	31: Oosterschelde 32: Walcheren 33: Zeeuwsch-Vlaanderen	2

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Preventieproject	D.m.v. volgen en begeleiden van jongeren de doorstroom VO-MBO verbeteren.	33: Zeeuwsch-Vlaanderen	3
Inhaalslag Allochtone Jongeren LMC Oosterhout	Moeilijk bereikbare jongeren worden via TransiT (RMC trajectbegeleiding) toegeleid naar werk en/of een opleiding.	34: West-Brabant	1
Loopbaan 23 LMC Roosendaal	Jongeren tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, worden benaderd en via een passend traject begeleid naar onderwijs/werk. Samenwerking in multidisciplinair team.	34: West-Brabant	1/2/6
Jongerenloket Blink	Het opsporen en intaken van VSV-ers en jeugdwerkelozen en ze terugleiden naar startkwalificatie.	35: Midden-Brabant	1/4/5
Traject op maat (T.O.M.)	VSV-ers zonder dagbesteding worden actief benaderd door een coach, waarop individuele begeleiding volgt of groepsaanpak	36: Noordoost-Brabant	1
Versterking uitvoering leerplichtwet	1. Aanstellen twee leerplichtambtenaren voor zorgteams ROC, 2. leerplichtambtenaar op de scholen, 3. voor de hele regio één aanspreekpunt voor strafrechtelijk traject vanuit leerplicht, 4. tijdelijke knelpuntenpot ingesteld, 5. bijscholingstraject gestart voor de leerplicht in de regio, 6. eenmalig bedrag uitgetrokken voor regionale ontwikkelingen op automatiseringsgebied, 7. jaarlijks evaluatie samenwerking leerplicht in de regio.	37: Zuidoost-Brabant	2/5/6
Beschrijving werkprocessen leerplicht en RMC	Inzichtelijk maken van de werkzaamheden van leerplicht en RMC.	37: Zuidoost-Brabant	7
Opsporingsactie jongeren	Het in beeld krijgen van jongeren die niet reageren op brieven, uitnodigingen en telefoontjes. Zijn ze wel/niet in bezit van startkwalificatie, volgen ze een opleiding, werken ze, ontvangen ze een uitkering.	38: Limburg Noord	5
Mentorlessen	Voorlichting aan leerlingen over leerplicht, leerrecht & gevolgen van leerverzuim.	38. Limburg Noord	5
Time Out voorziening Opmaat	Voorziening voor de verbetering van de speciale onderwijszorg, de realisering van een veiliger schoolklimaat en de opvang voor VSV-ers binnen het onderwijs.	38. Limburg Noord	1/6
Pilot thuiszitters	Zo snel mogelijk bieden van dagbesteding aan jongeren. Maandelijks bespreking thuiszittende jongeren.	39. Limburg Zuid	1/6
Bewust Aanwezig op School	Casemanagers leerplicht zijn stevig aanwezig binnen de onderwijsinstellingen.	39. Limburg Zuid	1/5/6
Jongerenloket	Gezamenlijke intake en trajectbegeleiding VSV-er	39. Limburg Zuid	4
Centrum Baan en Beroep (CBB)	D.m.v. vakopleiding reïntegratie naar school en/of werk	39. Limburg Zuid	1
Travos	D.m.v. begeleiden en hulpverlening reïntegratie naar school en/of werk	39. Limburg Zuid	1
Leeuwenborgh/RMC-traject	D.m.v. onderwijs, hulpverlening & training reïntegratie naar school en/of werk	39. Limburg Zuid	1

Good practices preventie

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Preventieproject VMBO-MBO	Beperken niet-succesvolle overstap van VMBO (4 ^{de} klassers) naar MBO.	1: Oost-Groningen	3
Preventieproject VMBO-MBO	Risicjongeren begeleiding bij doorstroom van VMBO naar MBO.	2: Noord-Groningen-Eemsmond	3
De Brug	Intensieve coaching bij overstap VMBO naar MBO.	3: Centraal en Westelijk Groningen	3
KSO	Begeleiding risico-overstapper van VMBO naar MBO.	3: Centraal en Westelijk Groningen	3
RMC-preventiemedewerker	Preventieve bemiddeling MBO-leerlingen, uitval voorkomen.	3: Centraal en Westelijk Groningen	1
Preventieproject overgang VMBO-MBO	Voorkomen VSV bij overstap VMBO naar MBO.	4: Friesland Noord	3
Preventieproject VMBO-MBO	Voorkomen VSV bij overstap VMBO naar MBO.	5: Zuid-West Friesland	3
Nazorg Jeugd na verblijf in een justitiële jeugdinrichting	Nazorg gericht op behalen startkwalificatie.	6: Friese Wouden	1
Preventieve gesprekken op VO en MBO	Wekelijkse aanwezigheid van leerplichtambtenaar/RMC-trajectbegeleider op VO- en MBO-scholen.	7: Noord- en Midden Drenthe	1/5
Deelname RMC binnen jongerenloket	Wekelijks overleg met UWV, CWI, Sociale Dienst en RMC over jongeren zonder startkwalificatie (gericht op terugleiding school/werk-traject).	7: Noord- en Midden Drenthe	2/6
Deelname RMC bij 1 MBO buiten de regio	Maandelijks overleg over risicoleerlingen.	7: Noord- en Midden Drenthe	2/6
Preventieproject overgang VMBO-MBO	Voorkomen VSV bij overstap VMBO naar MBO.	8: Zuidoost Drenthe	3
Rebound Meppe/Hoogeveen	Dreigende uitval in het VO voorkomen d.m.v. aangepast onderwijsprogramma in combinatie met o.a. training sociale vaardigheden en andere hulpverlening.	9: Zuidwest Drenthe	3
Doorstroomactie VMBO-MBO	Registeren van leerlingen in één systeem, systematisch benaderen risicoleerlingen c.q. leerlingen die nog geen vervolgkeuze hebben gemaakt.	10: IJsselvecht	3
Ziekteverzuim als signaal	Vroegtijdig signaleren en aanpakken problemen door gerichte controle op een aanpak van ziekteverzuim.	10: IJsselvecht	1/5
Onderwijs Service Centrum Apeldoorn	Opvang risicoleerlingen 12+, coördinatie ZAT's.	11: Stedendriehoek	6
Bewust Aanwezig op School (BAS)	Aanwezigheid leerplicht op scholen.	11: Stedendriehoek	1/5
Overgang VMBO-MBO	Nakijken of leerlingen na het VMBO zijn 'aangekomen' in het MBO en als nodig actie ondernemen.	12: Twente	3

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Zorgstructuur	VSV voorkomen door interne en externe zorg op elkaar af te stemmen (maandelijks overleg met externe betrokken partijen).	12: Twente	2/6
Netwerkstructuur / Jeugdhulpteam	Multidisciplinair overleg waar zorgjongeren/gezinnen besproken worden.	12: Twente	2/6
Doorzettuh	Tijdens actieweek wordt door leerplichtambtenaren gekeken of leerplichtige leerlingen daadwerkelijk aankomen op hun (vervolg)opleiding.	12: Twente	3
Preventieve trajectbegeleiding	Begeleiding jongeren (van 16-17 jaar) die dreigen uit te vallen.	12: Twente	1
Mega Manifestatie	Voor de zomervakantie een stedelijke activiteit organiseren gericht op o.a. samenwerken, gaten in lesprogramma's vullen, jongeren kennis laten maken met arbeidsmarkt en opleidingsrichtingen.	12: Twente	1
Monitoring overstap VMBO-MBO	Monitoring alle overstappers (jongeren die het VMBO met of zonder diploma verlaten) tijdens de zomervakantie.	13: Achterhoek	3
BPV-coaching	Jongeren in het MBO met een hoog uitvalrisico krijgen een afgestudeerde HBO'er als coach.	14: Arnhem/Nijmegen	1
Preventief verzuimproject ROC	Opzetten van bouwstenen voor verzuimbeleid.	14: Arnhem/Nijmegen	5
Kiezen op maat	Oriënteren op studiekeuze door bezoeken van een ontwikkelde website, waar leerlingen zich ook kunnen aanmelden voor snuffelstages.	14: Arnhem/Nijmegen	1
Jongerenloket	Gestructureerde benadering, begeleiding en doorverwijzing van jongeren naar werk en scholing.	14: Arnhem/Nijmegen	4
Paspar2	Voorkomen VSV op MBO niveau 1.	15: Rivierenland	
Doorstroom/overstap VMBO-MBO	Controle op inschrijving/start in vervolgonderwijs, begeleiding van VMBO-schoolverlaters.	16: Eem en Vallei	3
RMC-verbeterplan	Vergroten bereik (potentiële) VSV-ers, ten einde zoveel mogelijk VSV-ers weer terug te leiden naar onderwijs/startkwalificatie.	16: Eem en Vallei	1/5
Inzet kwalificatieplicht-ambtenaar subregio Vallei	Spreekuur ROC's, begeleiding jongeren (kwalificatieplichtige leerlingen).	16: Eem en Vallei	1/5
Zomerproject (bewaking overgang VO/VMBO-MBO)	Schoolverlaters VMBO-HAVO waarvan bestemming onzeker is, worden benaderd door RMC en voorzover gewenst doorgeleid naar loopbaanoriëntatie traject.	16: Eem en Vallei	3
Trajectklassen VO	Opvang jongeren (met mogelijke indicatie cluster 4) in speciale groep.	18: Flevoland	1
ALMEERKANS	Voorkomen dreigende uitval op VO.	18: Flevoland	
Matchmaker	Beroepsoriënterende stage.	18: Flevoland	1
Oké op school	Kortdurende intensieve hulpverlening gericht op voorkomen dreigende uitval op VO.	18: Flevoland	1

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Trajectbureau Dronten VO	12-18 jarigen behouden voor het onderwijs d.m.v. ondersteuning (overnemen van de leerling van school en in een traject plaatsen).	18: Flevoland	1
Soepele overgang VO-MBO	Overdracht dossiers risicojongeren.	18: Flevoland	3
ZAT 12+	Zorg Advies Team waarin (risicojongeren) worden besproken.	18: Flevoland	6
Pilot ZAT 0-12 jaar	Ontwikkelen zorgstructuur van jongeren van 0-12 jaar (preventieve aanpak).	18: Flevoland	6
Faalangstrainingen	Faalangstrainingen voor jongeren van 15-16 jaar gericht op het voorkomen van VSV.	18: Flevoland	1
Jongerenloket (Zeist)	Trajectbegeleiding voor bovenleerplichtige jongeren zonder startkwalificatie.	19: Utrecht	4
Speeddate (Zeist)	Ontmoeten examenkandidaten VMBO met bedrijven, gericht op het krijgen van leerwerkbanen.	19: Utrecht	1
Leerplicht in school (Utrecht)	Leerplicht organiseert in samenspraak met scholen een spreekuur in de school, zodat jongeren direct kunnen worden aangesproken.	19: Utrecht	1/5
VO-ROC (Utrecht)	Registreren en volgen van aanmelding en inschrijving van alle overstappers vanuit het VO naar het MBO zonder startkwalificatie.	19: Utrecht	3
Zomeractie aansluiting VMBO-MBO	Decanen van VMBO-scholen geven aan RMC de namen door van de leerlingen die nog niet staan ingeschreven bij een vervolgopleiding, of waarvan de decaan inschat dat ze het risico lopen niet aan te komen op de opleiding.	20: Gooi en Vechtstreek	3
Ziekteverzuimaanpak samen met GGD	Bij vermoeden van ongeoorloofd ziekteverzuim (afgedekt door ziektemelding), word de leerling doorverwezen naar de schoolarts. Deze stelt een onderzoek in en rapporteert terug naar de leerplichtambtenaar.	20: Gooi en Vechtstreek	2/5
Voorlichtingsmiddagen voor leerlingen uit 3 VMBO	Het organiseren van voorlichtingsmiddagen voor leerlingen van 3 VMBO. Alle MBO-opleidingen uit het land worden uitgenodigd om voorlichting te komen geven.	20: Gooi en Vechtstreek	3
Electronisch Loket Kernprocedure 2 (ELKK)	In beeld brengen VMBO-ers (laatste schooljaar) zonder vervolgopleiding, benaderen en alsnog begeleiden naar een vervolgopleiding.	21: Agglomeratie Amsterdam	3/5
Startbaan	5 deelprojecten, gericht op jongeren in het VMBO.	21: Agglomeratie Amsterdam	7
Netwerk 12+	Bespreking van leerlingen met schooloverstijgende problematiek met verschillende zorgpartners.	21: Agglomeratie Amsterdam	2/6
Multidisciplinair team (zorgnetwerk 16+)	Zorghulp van 16+ jongeren zonder startkwalificatie, opleiding en/of werk inventariseren en organiseren.	21: Agglomeratie Amsterdam	1/2/6
Schoolgebonden aanpak	Leerplichtplus ambtenaren zijn fysiek in de school aanwezig en behandelen al het verzuim op dezelfde wijze, met uitzondering van het proces-verbaal.	21: Agglomeratie Amsterdam	5

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Overgang VMBO-ROC/AOC	In kaart brengen van gegevens en benaderen/begeleiden van jongeren in zomerperiode.	22: West-Friesland	3
Zorg Advies Teams	Alle jongeren op VO en MBO, wiens schoolcarrière wordt bedreigd, worden besproken in het ZAT in begeleid.	22: West-Friesland	1/6
Zorgadviesteam VO en ROC	Trajectafspraken en monitor van alle leerlingen met zorgvragen.	23: Kop van Noord-Holland	6
Registratie verbetering	Digitale verwerking van de in/uitschrijvingen, aansluiting bij IBG-route	23: Kop van Noord-Holland	5
Verzuimmeldingen IBG	Procedure verzuim via IBG.	23: Kop van Noord-Holland	5
Alkmaar winkelstad	D.m.v. een vakmentor extra ondersteuning tijdens de stage	24: Noord-Kennemerland	1
Preventieproject overstap VMBO-MBO	Risicoleerlingen (examenleerlingen VMBO) selecteren en ondersteunen bij de overstap naar het MBO.	24: Noord-Kennemerland	3
Buffergroep	VO-leerlingen met zware psychiatrische problematiek extra ondersteuning bieden binnen het REC4 gedurende de wachttijd tussen observatie en werkelijke behandeling.	24: Noord-Kennemerland	1/6
Zorgloket	Problematische leerlingen worden besproken, eventueel getest en geplaatst op bijvoorbeeld spijbelopvang of reboundvoorziening, waarna ze teruggeleid worden naar school van herkomst of doorstromen naar het MBO.	26: Zuid-Holland Noord	6
Klas Klus	Klas Klus is een module bedoeld voor klassen waarbij de interactie in de klas als negatief wordt gekwalificeerd. I.s.m. de klas en docent worden doelen gesteld om samen te komen tot een positieve communicatie.	27: Zuid-Holland Oost	7
Opsporen leerplichtige jongeren	D.m.v. rechtstreekse benadering controleren waarom een voortijdig schoolverlater niet naar school gaat (telefonisch, huisbezoeken).	27: Zuid-Holland Oost	5
SMS Alert service	VSV-ers en ex-VSV-ers (via SMS) informeren over open dagen en projecten van VSV. In de toekomst ook om jongeren aan hun afspraken te herinneren.	28: Haaglanden / Westland	1
Specifieke aanpak Antilliaanse jongeren	Antilliaanse jongeren tot 23 jaar sluitend in beeld en traject op maat bieden. Groepsgewijze aanpak meidengroep preventief, Antilliaanse contactpersoon voor decanen op school, intermediair.	28: Haaglanden / Westland	1/5
VOMBO BAKA	Begeleiden en volgen bij de keuze vervolgopleiding leerlingen VMBO 4.	29: Rijnmond	3
VOMBO TL	Begeleiden en volgen bij de keuze vervolgopleiding leerlingen TL.	29: Rijnmond	3
Mentor in de buurt	Kwetsbare jongeren worden door ouderen gecoached en met gesprekken en begeleiding op het rechte pad gebracht.	29: Rijnmond	1

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Geen kind tussen wal en schip	Mentoraat VMBO/bedrijfsoriëntatie voor leerlingen VMBO/VO.	29: Rijnmond	1
Jonge moedermentoraat	Het ondersteunen van zwangere meisjes en jongere moeders met kind(eren), om te voorkomen dat ze uitvallen op school. Ondersteunen in het zoeken van kinderopvang, verzorging kind, huisvesting, studiebegeleiding.	29: Rijnmond	1
Overgang VMBO/MBO/ Decanen Advies Teams (DAT)	Afstemming met VMBO-scholen en decanen en begeleiding van risicojongeren.	29: Rijnmond	1/2/3
De overstap	Volgen en begeleiden van overstappers VMBO naar MBO.	30: Zuid-Holland Zuid	3
Preventieproject	Administratieve controle aankomst leerlingen (VMBO-examenkandidaten) op vervolgonderwijs, persoonlijke benadering van risicoleerlingen vanaf juni.	31: Oosterschelde	3
Time-out / Rebound	Leerlingen worden 12 weken buiten het onderwijs geplaatst, in deze periode wordt gewerkt aan o.a. het ontwikkelen van voorwaarden bij de leerlingen voor de terugkeer naar het reguliere VO en het voorbereiden van de stamschool op terugkeer leerling.	31: Oosterschelde	1
Preventieproject VMBO-MBO	RMC checkt alle VMBO-ers (die doorstromen naar MBO) op vervolgonderwijs MBO.	32: Walcheren	3
Preventieproject Zeeland	Volgen en begeleiden overstappers VO-MBO.	33: Zeeuwsch-Vlaanderen	3
Begeleiding preventieve VSV-ers	Als externe partij dreigende uitvallers begeleiden.	33: Zeeuwsch-Vlaanderen	1
Blijf in Beeld, overgang VMBO-ROC	Leerlingen verlokken hun nieuwe school door te geven.	34: West-Brabant	3/5
DUTSROC (digitaal volgsysteem)	VMBO-scholen kunnen via de administratie van ROC West-Brabant hun leerlingen digitaal volgen naar een definitieve inschrijving op het ROC en de maanden daarna.	34: West-Brabant	3/5
Trajectbureau	Herplaatsen van jongeren (kwalificatieplichtigen) die een verkeerde studie hebben gekozen, wegnemen belemmeringen bij schoolgang.	35: Midden-Brabant	1
Leerplicht / RMC werkt deels in het ROC	Leerplicht/RMC-ambtenaren voeren gesprekken met jongeren, ouders en beroepskrachten in het ROC over verzuimers en dreigend VSV-ers	36: Noordoost-Brabant	2/5
Jongerencoaching	Steun bieden aan jongeren die daar behoefte aan hebben. Intensieve hulp naar school of werk of een extra duwtje in de goede richting. Het gaat om leerlingen (12-23 jaar) die op school zitten en om jongeren die niet op school zitten of werken.	37: Zuidoost-Brabant	1
Helmond Jong Together (HJT2)	Onderwijs geeft gevraagd en ongevraagd advies aan gemeenten met betrekking tot het 12+ beleid (gericht op een groep van 20 jongeren tussen 14 en 23 jaar).	37: Zuidoost-Brabant	7

Naam project	Korte omschrijving	RMC-regio	Nummer thema (zie hierboven)
Project laatkomers	Periodiek spreekuren met jongeren die regelmatig te laat komen en/of lichte spijbelaars zijn. Laatkomers aangesproken door school, ouders geïnformeerd, leerlingen door leerplichtconsulent persoonlijk gewaarschuwd.	38: Limburg Noord	1/5
Preventieproject overgang VMBO-MBO	VMBO-eindexamenkandidaten volgen om te voorkomen dat ze uitvallen tijdens de overgang van VMBO naar MBO.	38: Limburg Noord	3
Klascontrole	Controle aanwezigheid deelnemers ROC (MBO) tijdens lesuren.	39: Limburg zuid	5
Voorlichting leerlingen/deelnemers onderwijs	Gastlessen door RMC-casemanagers voor leerlingen, deelnemers en mentoren over het belang van de (start)kwalificatie.	39: Limburg Zuid	7
Voorlichting (onderwijsgevend) personeel onderwijsinstellingen	Presentatie tijdens personeelsvergaderingen voor onderwijsgevend en administratief personeel gericht op de aandacht voor risicoleerlingen.	39: Limburg Zuid	7
Vet Saaiuh Doos	Presentaties op scholen voor 2 ^{de} leerjaar VMBO en cluster-4, gericht op reductie van aantal nieuwe VSV-ers (betrokkenen zijn RBL en VMBO-scholen).	39: Limburg Zuid	7
Zomeractie	Opsporen en begeleiden risico-overstappers bij de overstap van VMBO naar MBO.	39: Limburg Zuid	3
Haal eruit wat er in zit	Presentaties op scholen voor 3 ^{de} leerjaar VMBO, gericht op reductie van aantal nieuwe VSV-ers (betrokkenen zijn RBL en VMBO-scholen).	39: Limburg Zuid	7

